

Författare: Anton Fjelkman
Kurs: STVK02
VT 2020

Den interna partipolitiken

En fallstudie av Liberalerna, Moderaterna och Centerpartiet i Lunds kommun

LUNDS
UNIVERSITET

Statsvetenskapliga institutionen

Handledare: Petrus Olander

Abstract:

Political parties in Swedish municipalities play a major role in reflecting the preferences of the inhabitants. At the same time, there is incredibly low confidence in our municipal politicians and parties in today's Sweden. This thesis aims to look at the internal processes of Swedish parties at the local level in order to examine their function and legitimacy. The purpose is also to look at the trade-offs that the political parties make between Policy, Office, and Votes. The thesis is based on theories of Rational Choice, Historical Institutionalism and Party Policy theory. The results show that the examined parties have a broad decentralization process. The Liberals are looking for Office at the expense of policy. The Moderates are Policy- and Office-seeking, some trade-offs are made towards Office at the expense of Policy. The Center Party is looking for Policy at the expense of Office. None of the parties are merely trying to maximize voice. Instead, it is about building policies and holding offices in order to generate votes.

Nyckelord: Politiska partier, kommuner, interna processer, Rational choice, Historisk institutionalism, partipolitisk teori

Ordantal: 10412 st.

Innehållsförteckning

1. INLEDNING & BAKGRUND	4
2. PARTIET & MEDLEMMARNA	5
2.1 LOKALT ELLER NATIONELLT?	6
3. AVGRÄNSNING.....	7
3.1 TIDIGARE FORSKNING	7
3.2 Disposition.....	7
4. TEORI	8
4.1 RATIONAL CHOICE	8
4.2 HISTORISK INSTITUTIONALISM	8
4.3 PARTIPOLITISK TEORI.....	9
5. SYFTE & FRÅGESTÄLLNING	11
6. OPERATIONALISERING.....	11
7. METOD	19
7.1 PROCESSPÅRNING	20
7.2 Kvalitativa intervjuer av informantkaraktär	20
8. MATERIAL	21
9. VALPLATTFORM 2018.....	21
9.1 LIBERALERNA	21
9.2 MODERATERNA	22
9.3 CENTERPARTIET	22
10. UNDERSÖKNING	23
10.1 LIBERALERNA	23
10.2 MODERATERNA	26
10.3 CENTERPARTIET	29
11. DISKUSSION.....	32
11. SLUTSATS.....	36
12. KÄLLFÖRTECKNING	37
13. APPENDIX.....	39
13.1 INTERVJUGUIDE.....	39
13.2 INTERVJUER.....	42
13.3 Gunnar Brådvik, ledamot i Kommunfullmäktige & Kretssekreterare, Liberalerna	42
13.4 Fredrik Ljunghill, ledamot i Kommunfullmäktige & 1:a vice ordförande Kommunstyrelsen, Partiordförande, Moderaterna.....	49
13.5 Camilla Ländin, ersättare Kommunfullmäktige, Kretsordförande, Centerpartiet.....	55
13.6 Inga-Kerstin Eriksson, ledamot Kommunfullmäktige, Partiordförande, Centerpartiet.....	61

1. Inledning & Bakgrund

Sverige har under en längre tid präglats av höga och relativt stadiga nivåer av förtroende, både mellan människor, partier och till gemensamma institutioner. Till skillnad från utvecklingen i flera andra länder är svenskarnas förtroende för samhällsinstitutionerna fortsatt förhållandevis stabilt. Samtidigt är svenskens förtroende för kommunpolitiker lågt. Politiker på lokal nivå har lägre förtroende än på riksnivå. En annan intressant iakttagelse är att partierna har lägre förtroende än politikerna.¹ Vidare finns det en vedertagen inställning om att forskningen kring den representativa demokratins svårigheter ofta missar en central uppgift: att lägga ett större fokus på de etablerade politiska partierna och penetrera djupare i frågan hur de verkligen fungerar internt. Om inte partierna redan från början tillhandahåller korrekta kanaler mellan kommuninvånare och det politiskt exekutiva så finns det ingen anledning att tro att de lokala demokratiseringsåtgärderna ska nå önskad framgång. Att kanalerna hålls tillgängliga bör helt klart vara viktigast på det plan där invånarna oftast möter partirepresentanter ansikte mot ansikte, i kommunerna. Att partierna betraktas som nödvändiga för det representativa systemets funktionssätt utgör även ämnesvalet. I en förenkling ligger partiernas existensberättigande i att de utgör länkar mellan representanter i valda församlingar på lokala nivåer, som fattar kollektivt bindande beslut, och kommuninvånare. Därtill ska de förmedla de åsikter som återfinns bland kommuninvånare i en viss kommun.² Partiernas betydelse sammanfattas bra i Demokratiutredningens slutbetänkande:

”De politiska partierna har en nyckelroll för mobilisering, debatt, kontroll och ansvarsutkrävande. Ingen kan ersätta dem i rollen av att samla ihop och kanalisera opinioner. De är överlägsna när det gäller att föra och väga samman åsikter och uppfattningar till helhetsorienterade politiska plattformar.”³

Partiernas potential och möjlighet ligger således i att sammanföra olika kommuninvånares åsikter till exekutivt politiskt beslutsfattande, vilket medför att man skänker legitimitet till de beslut som tas. Det resulterar även i en central roll inom det demokratiska systemet. Det är även av denna anledning som undersökningen söker efter de interna processerna inom lokala politiska partier för att på sätt pröva dessa, idag, vedertagna verkligheter.

¹ Erlingsson ó Gissur, Svenskens sviktande kärlek till kommunpolitiken, 2017, s. 127-128

² Erlingsson ó Gissur, Partier i kommunpolitiken, 2008, s. 22

³ SOU 2000:1: s. 29

2. Partiet & medlemmarna

I det föregående avsnittet beskrevs partiernas särställning och förhållande i kommunerna. I detta avsnitt ges en presentation av partiets förhållande till partiet nationellt samt icke-förtroendevalda partimedlemmar.

Förtroendevalda kan anamma olika representationsstilar.⁴ Politiker kan inta en förtoendemannaroll, vilket medför att de förvaltar efter eget förstånd. Vidare kan politiker inta en roll som väljardelegat. I ett sådant tillstånd är man bunden till väljaren och väljaropinioner. Avslutningsvis kan förtroendevalda inta en till roll, nämligen partiombudmannen, stilen kan liknas med att man känner sig ansvarig gentemot partiet hållning. Uppfattningen får stöd av en undersökning gjord av SKL 2005.⁵ Det är alldeles tydligt nu att kommunpolitiker måste vara lojala till den nationella partilinjen. Detta har medfört att det nu är en oskriven regel att följa partilinjer istället för vad man själv anser eller vad väljarna tycker.

Inom politiska organisationer kan det uppstå oligarki. Hur väl de aktiva personerna i partiets topp än mår arbeta så leder processerna ofta till ökad maktkoncentration och vidare till en försvagad interndemokrati. På det stora hela leder en professionalisering till att partieliten tar plats från andra medlemmar. Cirklarna kommer slutas kring partiledningen och partiets topp kommer endast acceptera nya medlemmar med liknanden uppfattning och attityder. Det hela sammanställs som "oligarkins järnlag", en järnlag som underbygger en misstanke om bristfällig interndemokrati i nutida partiapparater.⁶

Observera att en professionalisering inte absolut implicerar otillräcklig interndemokrati så länge som partiernas interna beslutsfattande verkar alltefter legitima principer. Men i förlängningen väcker detta angelägna frågor om hur legitima förankringsprocesserna uppfattas vara av icke-förtroendevalda medlemmarna.⁷

⁴ Bäck, Henry, Kommunpolitiker i den stora nyordningens tid, 2000, s. 75

⁵ Sveriges kommuner och landsting, 2005:25

⁶ Söderfeldt, Björn (1969). "Oligarkins järnlag: Partistruktur och partidemokrati", Statsvetenskaplig tidskrift 80(4), 293–301.

⁷ Gidlund, Gullan och Möller, Tommy (1999). Demokratins trotjänare. SOU 1999:30. Stockholm: Fakta Info Direkt.

2.1 Lokalt eller nationellt?

I det föregående avsnittet diskuterades partiets koppling till medlemmarna och invånarna i kommunen. Här ska vi istället skifta fokus och här se till den vertikala uppifrån och ned koordineringen inom svenska partier. För en intressant fråga är nämligen i vilken utsträckning som de lokala partierna har i att formulera sina egna ståndpunkter. Är de kopplade till lokalpolitiken eller styrs de av nivåer inom partihierarkin? Hur stort manöverutrymme har faktiskt svenska kommunpolitiker som företräder rikstäckande, vedertagna partier kontra kretsarna och partiet lokalt?

Forskning preciserar att det finns tillfällen då de lokala organisationerna kolliderar med den nationella partiorganisationerna. Framförallt uppstår denna kollision av konflikter som berör olika varianter av statlig styrning av kommunerna, vilket inte borde ses som något oväntat.⁸ Vidare beskrivs att: ”*spänningen mellan den nationella partipolitiska styrningen av lokalorganisationerna*” och ”*de enskilda folkvaldas förankring och handlingsutrymme i lokalsamhället*” utgörs av en krock mellan nationell ideologi och lokal legitimitet.⁹

Ytterligare forskning ger liknande svar men menar på att det finns stora skillnader av styrningen mellan valår och övriga år. Under valår tycks den nationella partiledningen sträva efter att ha översyn beträffande vilka frågor som ska tas upp på dagordningen lokalt, medan man uttrycker mindre kontrollen under resterande år. Detta medför att det är intressant att studera kommuner efter ett val, framförallt om det skett ett koalitions-skifte, vilket det gjorde i Lunds kommun 2018. Eftersom partier spelar en väsentlig roll för den kommunala representativa demokratin legitimitet, men att vi vet oerhört lite om deras inre liv, framgår att vi i egentligen vet otroligt lite om hur demokratin i fungerar ute i kommunerna.¹⁰

⁸ Montin, Stig, Moderna kommuner, 2004, s. 72

⁹ Montin, Stig, Politisk styrning och demokrati i kommunerna : åtta dilemman i ett historiskt ljus, 2006, s.15

¹⁰ Gidlund, Gullan och Tommy Möller (1999). Demokratins trotjänare. SOU 1999:91ff, Stockholm: Fakta Info Direkt.

3. Avgränsning

Avgränsningen är gjord till Lunds kommun och mer specifikt till Moderaterna, Centerpartiet och Liberalerna. Vidare är avgränsning gjord på så vis för att undersöka den interna partipolitiken intensivt och kvalitativt. Därtill är det av intresse att se till partierna efter att det skett ett regimskifte i en kommun, vilket skedde efter valet 2018 då (M), (C), (L), (KD) och (FNL) ingick koalition. Utöver detta valdes Moderaterna, Centerpartiet och Liberalerna ut för att de är väldigt olika partier sett till medlemsstorlek och mandat i kommunen. Avslutningsvis är det av intresse att undersöka just dessa partier då även fast de ingår i koalition och har ett starkt samarbete lokalt som nationellt, så skiljer de sig åt på många politikområden.

3.1 Tidigare forskning

Det finns otroligt lite forskning gällande partiernas interna processer samt den politiska styrningen i kommunerna. Detta medför att det finns väldigt lite kunskap om partiernas roll i den lokala demokratin. Dock finns det två forskare som på allvar tagit upp problemet på den internationella akademiska arenan: ”*[m]uch of the literature on political parties tends to ignore the local dimension almost completely*”¹¹, samt att ”*[o]ften missed [...] is the relationship between grassroots political parties and the effect of their efforts upon sub-national institutions such as local ... government*”.¹²

3.2 Disposition

Först ges en inledning och bakgrund till forskningsområdet. Detta inkluderar en problematisering av partiet och invånarna samt partiets förhållande till det lokala gentemot det nationella. Därefter berörs avgränsning, och tidigare forskning. Efter det ges en presentation av teorierna samt syfte och frågeställning. Sedan presenteras operationaliseringen utefter teorierna. Sedan redogörs för metod och material. Därefter introduceras partiernas valplattform 2018. Avslutningsvis genomförs undersökningen och därefter diskussion och slutsats.

¹¹ Copus, Colin (2004). *Party Politics and Local Government*. Manchester: Manchester University Press.

¹² Clark, Alistair (2004). ”The Continued Relevance of Local Parties in Representative Democracies”, *Politics* 24(1), 35–45.; Clark, Alistair (2007). ”Local Party Organisation, Activism and Campaigning in Post-Devolution Scotland”, uppsats presenterad vid ECPR:s konferens i Helsingfors, maj 2007

4. Teori

I det följande avsnitten introduceras tre teorier: Rational choice, Historisk institutionalism och partipolitisk teori. Teorierna ger en överblick till varför partier agerar och påverkas av olika förutsättningar.

4.1 Rational Choice

Utefter tidigare forskning om partier vänder jag mig till Anthony Downs. Downs teori inleder med att partier är rationella aktörer, de försöker således maximera sin egen nytta. Medvetet och systematiskt sätter partierna upp mål som de eftersträvar, vilket också gör dem rationella.¹³ Men partierna kan endast agera på ett sådant sätt om det finns adekvat information beträffande de olika handlingsalternativen. Summerat så är utgångstanken i teorin att alla partier försöker maximera antalet vunna röster.¹⁴ Vidare så utgör konkurrens en otroligt viktig aspekt. Konkurrens påverkar hur partier väljer att utforma sina politik och policyområden. Grunden för detta är att det endast finns ett visst antal röster som går att erhålla. För att erhålla dessa röster försöker partierna särskilja sig från varandra, både ideologiskt och sakpolitiskt, för att kunna locka till sig nya väljare.¹⁵ Avslutningsvis är även väljarna rationella aktörer i den bemärkelse att de anses vara underrättade gällande de politiska alternativen som finns och att de röstar på det parti som de anser ger dem störst fördel.¹⁶

4.2 Historisk institutionalism

I det föregående gavs en presentation om Rational Choice och dess teori gällande hur olika aktörer agerar på den politiska arenan. I det följande ges ett komplement till Rational choice, Historisk institutionalism. Historisk institutionalism ser precis som RC att den centrala delen av politiken är en ständig kamp om resurser mellan rivaliserande grupper. Men HI krävde bättre förklaringar för dessa funktioner. Förklaringarna återfann man i att den institutionella organisation av ekonomi och politik medförde att man privilegierad vissa intressen och demobiliserade andra och att man har gjort så genom historien.¹⁷

¹³ Downs, Anthony, *An Economic Theory of Democracy*, 1957, s. 20

¹⁴ Downs, Anthony, *An Economic Theory of Democracy*, 1957, s. 20

¹⁵ Downs, Anthony, *An Economic Theory of Democracy*, 1957, s. 102-103

¹⁶ Downs, Anthony, *An Economic Theory of Democracy*, 1957, s. 38-39

¹⁷ Hall Peter, *Political science and the Three New Institutionalisms*, 1996 s. 6-10

Vidare menar man på att processer och historiska händelser, så kallade "critical junctures", har långtgående effekter. Dessa händelser är i sin tur svårstoppade. Det hela är sammankopplat med "path dependent" som menar på ett trögt system där olika vägval får konsekvenser för hela det institutionella systemet under en lång tid. HI menar alltså på att det finns historiska förutsättningar som kan påverka det politiska processerna inom partier. Avslutningsvis menar teorin att det kan vara svårt för nya politiska konstellationer att genomföra åtgärder om det institutionella systemet är för hierarkiskt och trögt, kopplat till "path dependency".¹⁸

4.3 Partipolitisk teori

Utöver en sammankoppling mellan RC och HI, krävs det en teori om hur politiska partier fungerar internt och gör vissa avväganden. Jag kommer använda mig av en teoretisering av Wolfgang C. Müller och Kaare Strøm.

Under senare år har studiet av partibeteenden i allt högre grad påverkats av RC. Litteraturen har försett oss med några fruktbara och eleganta modeller av konkurrerande partibeteende, som antar att partier har en liten och väl definierad uppsättning mål. På de enklaste termerna kan vi skilja mellan (1) Office-seeking, (2) Policy-seeking och (3) Vote-seeking för partibeteende.

- 1. Office-seeking. Partier söker maximerar sin kontroll över politiska förmåner, det vill säga privata förmåner som ges till mottagare av politiskt diskretionära regerings- eller understatliga utnämningar. Detta är sammankopplat till Downs om hur partier söker att maximera sina röster.

I många situationer är det utanför vår förmåga som analytiker att identifiera den ultimata anledningen för vilken partier söker efter att styra. Men för att förklara olika val representanter för partiet gör måste vi först och främst kunna skilja mellan dem. Vi måste behålla vår operationella definition av ämbetssökande beteende simpel och således fråga oss

¹⁸ Steinmo, S; Thelen, K; Longstreth, F, eds. (1992), Structuring Politics: Historical Institutionalism in Comparative Analysis, New York: Cambridge University Press.

själva: "Är detta ett beteende som syftar till att öka partirepresentanternas partikontrollen eller partiets möjligheter att vinna vid nästa val?"¹⁹

- 2. Policy-seeking. Den andra modellen gällande partibeteende berör hur partier försöker maximera sin påverkan på policys. Först och främst ifrågasätter teorin antagandet om att alla partier har lika möjligheter att ingå koalitioner. Istället menar teorin på att koalitioner uppstår främst av partier som är kongeniala. Om vi presenterar politiska positioner längs en enda dimension där vi rangordnar partierna, antyder policyteorin att framgångsrika koalitioner bör bestå av partier som är rumsligt förbundna. Teorin föreslår även att partierna försöker minimera policyområdet mellan sig själva och sina partners.

Policy-seeking bör typiskt ses som ett supplement till Office-seeking. Policyorienterad koalitioner teorier anser i alla fall implicit att partier rör sig mot Office-seeking på grund av instrumentella anledningar såsom möjligheten att påverka policys. Således skildrar forskningen Policy-seeking som ett instrument som söker ämbetsportföljer samt ideologiskt förenliga koalitionsparter.²⁰

- 3. Vote-seeking. Den tredje modellen berör hur partier försöker maximera sina röster. I Downs arbete gällande valkonkurrensen är partier "grupper" som försöker maximera sitt väljarstöd för att kontrollera det exekutiva. Downs formulerar: "*parties formulate policies in order to win elections, rather than win elections in order to formulate policies*". Från denna insikt utvecklade Downs argumentet att: *Politicians... are motivated by the desire for power, prestige, and income... their primary objectives are to be elected. This in turn implies that each party seeks to receive more votes than any other*".

I motsats till Office eller Policy är Votes bara ett instrumentellt mål. Partierna söker endast röster för att få antingen politiskt inflytande, över Policy eller Office. Ändå kan röstsökande

¹⁹ C. Müller, Wolfgang & Strøm. Kaare, Policy, Office or Votes?: How political parties in western Europe make hard decisions, 1999, s. 5-6

²⁰ C. Müller, Wolfgang & Strøm. Kaare, Policy, Office or Votes?: How political parties in western Europe make hard decisions, 1999, s. 7-8

modeller ha stort heuristiskt värde. Observera att Downs implicit erkände det instrumentala i röstsökande beteende (i strävan efter Office) men fortfarande insinuerade på den analytiska enkelheten i röstmaximering.²¹

5. Syfte & Frågeställning

Genom att undersöka partierna internt hoppas jag kunna ge en mer nyanserad bild av hur partier värderar olika strategier och ändamål samtidigt som jag ser till den komplexa partiorganisationen som helhet.

- Hur ser den interna partipolitiken ut?
- Söker sig Moderaterna, Centerpartiet och Liberalerna mot Policy, Office eller Votes?

6. Operationalisering

Låt oss använda de enkla modeller, gällande partipolitisk teori ihop med RC och HI, som grund för en enhetlig ram för att analysera partimedlemmarnas beteende i situationer av målkonflikt. Utmaningen ligger nu i att förlänga och integrera dessa modeller i ett enhetligt ramverk utan att analysen förlorar sin slagkraft.

Jag arbetar inte med att konstruera en deduktiv modell för partibeteende. Snarare är jag mer för en konceptuell ram. Denna ram bör tjäna tre syften. För det första ska det analytiskt beskriva olika partimål och förhållanden mellan dem. För det andra bör det innehålla operationella villkor som vi kan tillämpa i konkreta situationer där partimedlemmar gör sina kritiska val.

För att gå mot ett sådant ramverk, bör vi först undersöka de grundläggande modellerna som jag just har beskrivit. I sin grundläggande form är varje modell statisk, det vill säga att de enkla modellerna för partibeteende sällan överväger det instrumentala eller de längre siktförgreningarna för olika partival. För det andra behandlar varje modell partier som enhetsaktörer, som om varje parti var en person. I själva verket är naturligtvis de flesta partier komplexa organisationer. För det tredje tenderar varje modell att se partier som obegränsade

²¹ C. Müller, Wolfgang & Strøm. Kaare, Policy, Office or Votes?: How political parties in western Europe make hard decisions, 1999, s. 8-9

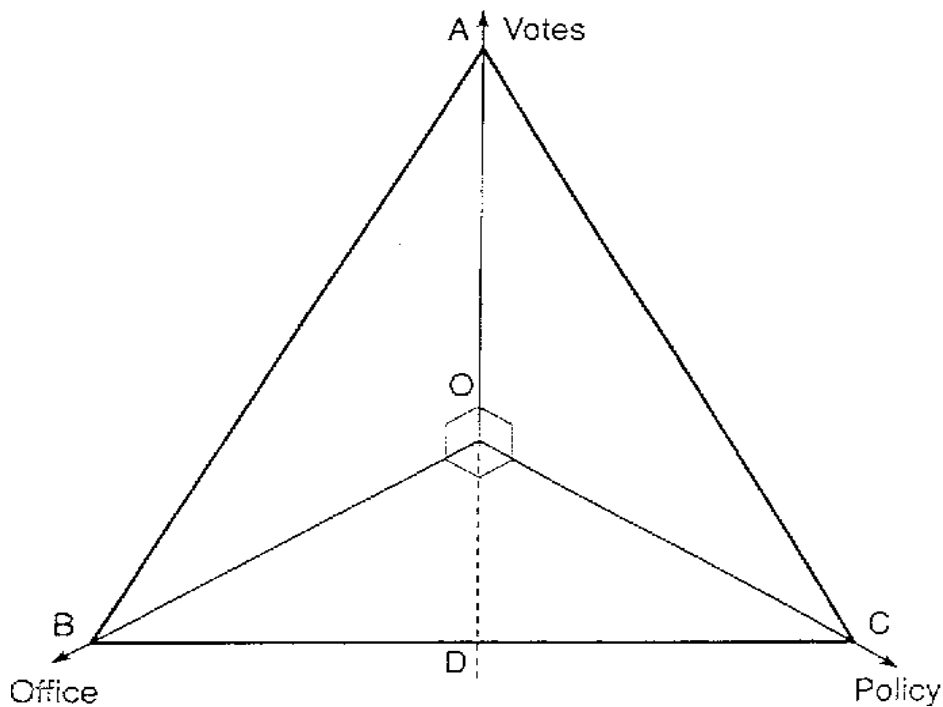
och kan i vissa fall ignorera hur den institutionella miljön kan begränsa partiers alternativ och begränsa deras beteende.

Slutligen, och i förhållande till detta, tenderar de enkla modellerna att antyda att partibeteendet helt drivs av efterfrågan, det vill säga av politikernas preferenser, snarare än av tillgången på politiska möjligheter som partiförmåner. För att förstå dessa "faktorer på utbudssidan" måste vi även undersöka effekterna av politiska institutioner, "regler och roller", som partier spelar sitt spel inom.

Att partier skulle fokusera på endast en av de tre modellerna är osannolikt. I många situationer handlar det istället om en konflikt och samspel mellan de olika modellerna. Mitt intresse är således att se till avvägningarna som partier gör mellan de olika modellerna. Figuren nedan illustrerar det avvägningar som politiska partier gör tredimensionellt. Figuren visar även på att det finns begränsningar där partier måste välja mellan sina politiska mål. För enkelhets skull förutsätter denna illustration att vi kan tänka på dessa avvägningar i form av vilken vikt som partimedlemmar ger till varje mål, och att summan av dessa vikter är konstant. Vi kan alltså lokalisera och byta ut funktioner i denna tredimensionella modellen.

Enligt dessa antaganden faller alla möjliga avvägningar i triangeln inom ABC. Ett rent röstsökande parti, som är ovilligt att offra några röster för ämbete eller policy, skulle vara vid punkt A. En ren ämbetssökande parti skulle vara vid B och ett rent policysökande vid C. Partier som inte ger något värde till någon av de tre faller på en av triangelns sidor. Således faller partier som bortser från röster någonstans på linjen BC. Partier som värderar alla tre målen faller någonstans i triangelns inre. Om till exempel ett parti lägger ett mindre värde på röster och mer på policy faller det inom området ABD.²²

²² C. Müller, Wolfgang & Strøm. Kaare, Policy, Office or Votes?: How political parties in western Europe make hard decisions, 1999, s. 11-13

För att utveckla operationaliseringen ytterligare kommer undersökningen att använda sig av ett flertal specifika områden som är relevanta för att klargöra hur partier internt värderar Office, Policy och Votes. De är även uppdelade i tre kategorier, vilka följer nedan:

Ledarskap och partiorganisation:

- *Partiordförande och Kretsordförandes/Kretssekreterares mål*

Vad vill egentligen de ledande personerna i den lokala grenen i ett parti? Primärt borde de se till ämbetet för privata förmåner. Röster har inget eget värde för dem, och det värde som de lägger på resultat av den allmänna politiken bör osannolikt räcka som en belöning för deras ansträngningar att organisera politiska partier. Därför måste ämbetsfördelar framträda tydligt i beräkningarna av de individer som blir partiordförande eller kretsordförande. I sin renaste form bör de sträva efter förmåner i stället för röster eller policy. Samtidigt är en partiordförande eller kretsledare en person med stort intresse för politiken som förs i partiet, annars hade personen aldrig haft den roll som den har. Vare sig dessa personer har starka egna preferenser så är personen alltid återhållen av partiorganisationen och för att få fortsatt förtroende måste man agera som en trogen agent för sitt parti och sina supportrar.²³

²³ C. Müller, Wolfgang & Strøm. Kaare, Policy, Office or Votes?: How political parties in western Europe make hard decisions, 1999, s. 14

- *Det organisatoriska imperativet*

Partier använder sig av utomparlamentariska organisationer för att se till:

- (1) Information om väljare och deras preferenser
- (2) kampanjmobilisering av aktivister
- (3) Parti- och kampanjfinanser
- (4) utveckling och implementering av partipolicy

Nästintill alla politiska partier använder sig av sådan organisationer för att effektivisera deras arbete. Men partier varierar också till stor del i hur mycket de förlitar sig på sådan funktioner. Olika partier har olika mycket kapital och tillgång till utomparlamentariska organisationer. Högerpartier använder sig i teorin av mer kapitalintensiva och vänsterpartier av mer arbetsintensiva arrangemang.

- *Aktivister*

Utan aktivister klara sig inga partier. Aktivister är även billig arbetskraft i sammanhanget. De driver kampanjer, knackar dörr och gör förundersökningar. Men aktivisters preferenser varierar också i antingen Policy eller Office. Detta leder till att partier försöker se till framtidslöften såsom implementering av viss policy. Därav föredrar partier att erbjuda aktivister målmedvetna incitament. Dock är dessa löften inte alltid tillräckliga. Blandningen av ämbets- och policyinflytande fördelar som erbjuds partiaktivister påverkar balansen mellan rekryterade amatör- och professionella politiker.

- *Incitamentproblem*

Som nämnt klarar sig inte partier utan aktivister och det går att kompensera aktivister genom löften om antingen, policy eller ämbete. Men problematiken uppstår i vilken ordning som aktivister blir kompenserade. Partier kan lova aktivister att efter ett lyckat val så kan partiet betala ut det som de lovat i form av att man implementerar policys eller ger plats inom partiet för vissa ämbeten. Därtill kan aktivister även bli kompenserade ekonomiskt. Men enligt teorin uppstår alltid en friktion. Om partiet inte vet hur väl aktivister utför sitt arbete och aktivister inte har ett sätt att bevisa det på uppstår problem för hela den politiska organisationen. Partiet kan, utan förlorat anseende, förhandla om och skylla det otillräckliga arbetet på aktivisten. Detta leder dock i slutändan till att aktivister skyler sig från partiet, vilket leder till ett minskat fokus på policyorienteringar som var lovade från början.

- *Trovärdiga kompensationsmekanismer*

Tre framträdande strategier är (1) att decentralisera interna partipolitiska beslut, (2) att begränsa rekryteringen till parti- och kommunämbete till befintliga aktivister och medlemmar, och (3) att göra ledare ansvariga för aktivister och medlemmar. Strategi 1 ger politiskt inflytande över policy på bekostnad av röster och ämbete. För mer ju mer partiet decentraliserar beslutsfattande, desto mer politiskt orienterat kommer partiet sannolikt att bli på bekostnad av Office-seeking och Vote-seeking. Strategi 2 utgår från en mer internt ämbetsrelaterad strategi. Genom att låta nuvarande aktivister och anställda monopolisera på det ämbetsplatser som finns, går partiet i det långa loppet mot mer policyinriktning då man exkluderar de personer som endast skulle söka sig till partiet för ämbetes skull. Emellertid kan snäva begränsade marknadsföringsmetoder lämna ett parti med oattraktiva kandidater, och främja amatörer framför professionella, vilket ger röstförluster. Således kommer ogenomträngliga rekryteringskanaler på lång sikt sannolikt att driva partier bort från A och B och mot C. Avslutningsvis menar strategi 3 att ansvarsutkrävande kan påverka förhållandet mellan partimedlemmar, aktivister och professionellt anställda. Politiska partier som har en hög grad av ansvarsutkrävande lockar till sig fler aktivister och medlemmar till en mindre kostnad. Avslutningsvis ger en hög grad av ansvarsutkrävande att partier främjar policyorientering på bekostnad av ämbete, då ledare inom partiet måste visa sig angelägna gällande policypreferenser från sina partikollegor. ²⁴

Institutioner:

I det föregående fokuserade vi på de indirekta effekterna som påverkar partibeteende inom politiska partier. I det följande kommer vi fokusera på de direkta effekterna av partibeteende i förhållande till institutioner. För detta ändamål måste vi undersöka omvandlingen av röster till förmåner som partierna i själva verket önskar. Politiska val ger partier röster, som de kan omvandla till policy- eller ämbetsförmåner. Röster är den demokratiska politikens valuta, men deras användning och värde beror på reglerna för vilka andra ”varor” kan köpas. Figuren nedan ger en schematisk översikt över dessa omvandlingsprocesser i tre institutionella sättningar, här märkta som Electoral (Votes), Legislative (Policy) och Governmental (Office):

²⁴ C. Müller, Wolfgang & Strøm. Kaare, Policy, Office or Votes?: How political parties in western Europe make hard decisions, 1999, s 14-19

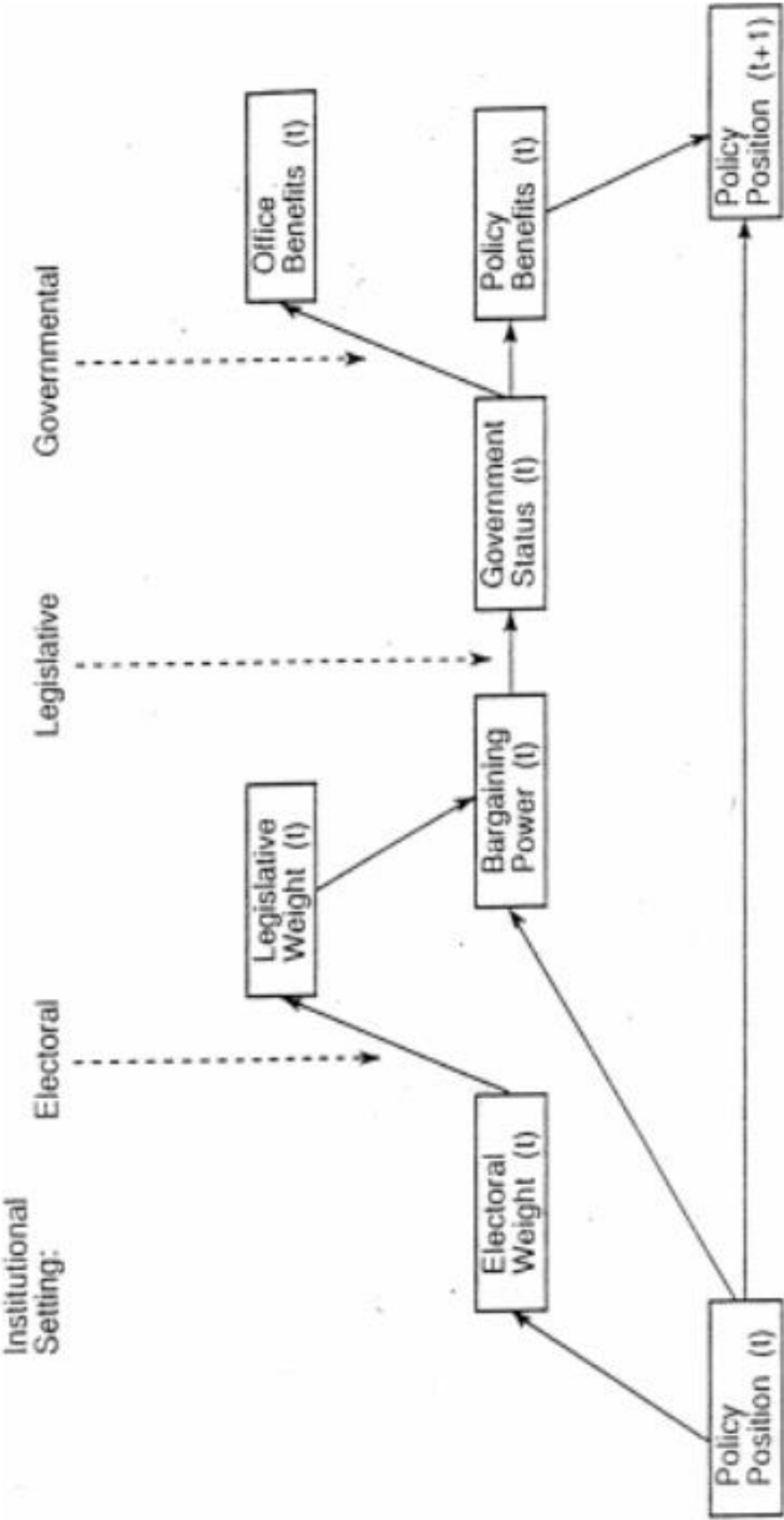

Figure 1.2 The institutional framework of interparty competition in parliamentary democracies. Note: t and $t+1$ denote successive electoral terms.

För enkelhets skull antar vi att de fördelar som partierna ger väljare är policy. För det första är politiska löften i allmänhet det billigaste sättet för partier att säkra väljarstöd. Downs hävdar att valkonkurrensen tvingar partierna att upprätthålla konsekventa politiska positioner över tid. Följaktligen bestäms den politiska positionen i ett val delvis av tidigare politikpositioner. Detta är även i enlighet med Historisk institutionalism och ”path dependency”. Figuren ovan illustrerar idén att väljarna baserar sina val på de olika partiernas tidigare och nuvarande policypositioner. Avslutningsvis, ju mer valresultatet beror på politiska positioner, desto mer konkurrenskraftiga val. Vi kan även förvänta oss att om kommunvalet är konkurrenskraftigt kommer det resultera i att partier jagar röster på bekostnad av icke-fundamentala policys.

- *Institutioner och röster*

Att partier skulle söka röster för sakens skull är inte troligt. Rösterna som partier erhåller konverteras till politiska mandat i kommunen. Men ofta går det inte att förutse valresultatet och där valsystemet ibland kan ses som en vågskål av var vissa mandat tillslut hamnar. Förutsägbarheten av valets systemeffekter bör vara en nyckel till partiets beteende. Oförutsägbara effekter av valsystemet resulterar i att det finns mindre incitament för partier att behöva maximera rösterna.

- *Institutioner och policy*

Medan övergången av röster till mandat är rent mekanisk, beror deras ytterligare omvandling till förhandlingsmakt på den mycket mer komplexa logiken av strategisk interpolitiskt beteende. I takt med att antalet politiska partier ökar, minskar sannolikheten för att partier vinner majoritet. Strategisk interaktion medför att det finns mindre förutsägbara fördelar med valstyrka. Om partier bara kan bilda koalitioner med dem som ligger nära intill det gemensamma politiska rummet, kommer mittenpartier att gynnas över partier vid ytterkanten, vars förhandlingsmakt kan vara mycket begränsad jämfört med deras numeriska styrka. Färre politiska dimensionerna leder även till större snedvridningar och om det finns en låg förutsägbarhet för rösternas omvandling till förhandlingsmakt kan vi förvänta oss att partier följer dem i mindre utsträckning. Därför bör värdet på rösterna öka med antalet politiska dimensioner, det vill säga med styrkan i sambandet mellan valresultat och förhandlingsmakt.

- *Institutioner och ämbete*

Det tredje och sista steget i omvandlingen av röster till policy och politiska förmåner beror på kontrollen av ämbete. Formella teorier om partibeteende antar vanligtvis att kontroll över ämbete är åtminstone ett nödvändigt, och eventuellt ett tillräckligt, villkor för såväl policy- som ämbetsbelöning. Men detta antagande förenklar helt klart verkligheten. Partier som inte

är representerade i styrande koalitioner har ofta en betydande inverkan på politiken men naturligtvis hjälper det att kontrollera ämbetet i stor utsträckning. Sammanfattningsvis kommer institutionerna sannolikt att påverka partiets beteende på olika sätt. Ju mer förutsägbart röster med ett egenvärde i sig själv, transfereras till policyinflytande eller ämbete, desto mer slaviskt kommer partier att följa sina valincitament. Som vi har sett beror denna omvandling på många politiska regler eller institutioner. Den relativa tillgängligheten av policyinflytande kontra ämbetesförmåner kommer att avgöra de avvägningar som partierna gör mellan dessa ”varor”.²⁵

Situationsdeterminanter:

Det är svårt att automatiskt redogöra för alla de situationer som kan påverka partiets beteende vid en viss tidpunkt. Vad vi kan säga är att sådana faktorer till stor del har att göra med (1) uppsättningen av partier som är involverade i relevanta förhandlingar och interaktioner; (2) "förutsättningar" för dessa partier gällande ämbete, röster och policy; (3) deras specifika ledarskap, historia och förväntningar; (4) de begränsningar och förväntningar som tidigare händelser sätter på den specifika situationen. och (5) det sammanhang där förhandlingar äger rum.

- Endogena kontra exogena determinanter

Endogena situationsdeterminanter är de som partierna själva i slutändan kan påverka, även om det kan vara lite de kan göra på kort sikt. Det inkluderar faktorer som personlighetsegenskaper och anknytningar. Även tidpunkten för förhandlingssituationen i förhållande till kommunval eller interna partihändelser som partikongress, ålder och tidshorisont för enskilda partiordförande samt förekomsten eller obefintligheten av troliga utmanare som partiordförande, och så vidare. Exogena situationer är inget som en partiordförande råar över. Det kan istället ha att göra med skandaler, historiska koalitioner med partier eller andra uppmärksammade händelser som påverkar partiet än idag.

- Förhandlingskomplexitet

Oeniga partierna som har sämre historiska meriter tillsammans, bidrar till mer komplicerade förhandlingar. Oeniga partier kommer därtill sannolikt att ge upphov till osäkrare informationen när det kommer till förhandlingar. Förhandlingskomplexitet är alltså åtminstone en del av kvaliteten på informationen som finns tillgänglig för de berörda

²⁵ C. Müller, Wolfgang & Strøm. Kaare, Policy, Office or Votes?: How political parties in western Europe make hard decisions, 1999, s 19-24

aktörerna. Om partiers information är onyanserad gällande tidigare händelser, potentiella fördelar eller preferenser, resulterar det i att deras beräkningar måste vara mer komplexa. I situationer med ofullständig information kan vi därför se färre politiska medgivanden och färre oortodoxa allianser än vi annars skulle kunna förvänta oss.

- *Ursprungligt förhandlingsläge*

Skillnader i ursprungligt förhandlingsläge av policy, ämbete och röster kan bero på variationer i avvägningar mellan förhandlingssituationer. I min inledande diskussion diskuterade jag för enkelhets skull avvägningar mellan policy, ämbete och röster som om deras relativa "priser" var konstant, åtminstone för ett visst parti i en viss institutionell miljö. Med andra ord diskuterade vi ärendet som om antalet framtida röster som ett parti skulle vara villiga att kompromissa för att få en viss andel av ämbetet skulle vara konstant. I verkligheten är detta naturligtvis ett mycket tvivelaktigt antagande. Hur många röster ett parti är villig att ge upp beror sannolikt på hur många de har. Kort och gott kommer värdet på alla tre varor - policy, ämbete och röster sannolikt att minska vid marginalerna. Ju fler röster eller mandat ett parti redan har, desto mindre är den marginella enheten värd.²⁶

7. Metod

Med hjälp av en komparativ fallstudie och några av de fyra orsakskriterierna vill jag göra ett försök att omvandla de olika förklaringarna och resultaten om den interna processen i partierna till generellt jämförbara variabler. Tanken är att undersöka Centerpartiet, Moderaterna och Liberalerna i Lunds kommun kvalitativt, där vi ser till det politiska styret och den interna politiken som förs, samtidigt som jag analyserar de interna politiska processerna och sedan mäter effekterna av det. Jag är alltså intresserad av förhållandet av hur olika partier internt (x) påverkar den förda politiken (z) och således om partiet är antingen röst-, policy eller ämbetsinriktat (y), såldes en effektanalys.²⁷ Jag kommer analysera Lunds kommun under pågående mandatperiod, mer precist 2018-. Detta görs för att det är betydligt enklare att tillhandahålla adekvat information om hur nuvarande partier i kommunen fungerar internt.

²⁶ C. Müller, Wolfgang & Strøm. Kaare, Policy, Office or Votes?: How political parties in western Europe make hard decisions, 1999, s 24-29

²⁷ Teorell & Svensson, Att fråga och att svara, 2007, s 241

7.1 Processpåring

Utöver min komparativa fallstudie så kommer undersökningen genomföras med ett komplement, processpåring, en inomfallstudie. Jag vill ge en deskriptiv bild av de processer som har haft en inverkan på utfallet. Här är till exempel en sammankoppling av Rational Choice, Historisk institutionalism och partiteori av intresse att analysera för att förstå hur strategiska och rationella förutsättningar kan förändras och bibehållas. Genom att använda processpåringen kan jag identifiera relevanta aktörer och händelser som har påverkat de politiska partiernas interna politik och organisation. Vidare är det relevant att använda sig av processpåring i denna analys då den går att sammankoppla till Historiska institutionalism och "path dependency", där vi troligtvis kan se att det inom politiska partier finns tröga processer såsom i andra institutionella arrangemang. Avslutningsvis kan processpåring användas då utfallet är någorlunda känt på förhand. Med det menar jag inte att det finns en given uppfattning om hur partierna arbetar internt utan snarare en vedertagen bild om hur politiska partier uppfattas. Därav har jag valt processpåring för att förstå kedjan av händelser som producerar resultatet. Därtill tillåter processpåring ett brett användande av material såsom intervjuer och partipolitiska dokument.²⁸

7.2 Kvalitativa intervjuer av informantkaraktär

Genom en samtalsintervju med högt uppsatta politiker i partierna kan undersökningen registrera svar som är oväntade. Uppsatsen avser följa Metodpraktikans kvalitativa riktlinjer för dessa intervjuer. Samtliga intervjuer följer det kommande metodologiska ramverket för samtalsintervjuer. Intervjuerna avgränsas till område 1. *"När vi ger oss in på ett utforskat fält"*, valet av detta område är gjort då det på förhand inte går att vet vilka de relevanta kategorierna är. Undersökning kommer även använda sig av område 2. *"När vi vill veta hur människor själva uppfattar sin värld"*. Detta val har skett på grund av att uppsatsen vill undersöka det uttalade syftet att *"erhålla beskrivning av den intervjuade livsvärld i syfte att tolka de beskrivna fenomenens mening"*. Således utgörs ett försök att undersöka hur intervjupersonerna föreställer sig de interna processerna inom partiet. Intervjuerna kommer genomföras i syftet att tolka deras svar i egenskap av *"informantkaraktär"* och kommer följa en semistrukturerad karaktär med inslag av formaliserade frågor och öppna frågor. Valet att anpassa intervjuerna efter en

²⁸ Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik, Wängnerud, Lena. Metodpraktikan. s 129-131

informantkaraktär har skett eftersom intervjupersonernas ska fungera som vittnen om hur verkligheten är beskaffad för politiker, anställda och medlemmar i partiet. Intervjuerna kommer fungera som en avstämning gentemot använt teoretiskt underlag och övriga sekundärkällorna. Intervjuer med informantkaraktär som följer den semistrukturerade intervjuformen kräver inte heller att man ställer samma frågor till samtliga intervjuobjekt.²⁹

8. Material

Primärmaterialet utgörs av genomförda intervjuer med partiernas lokala företrädare. Dessa består av; Gunnar Brådvik, ledamot kommunfullmäktige, kretssekreterare, Liberalerna; Fredrik Ljunghill, 1:a vice ordförande kommunstyrelsen, partiordförande, Moderaterna; Camilla Ländin, ersättare kommunfullmäktige, kretsordförande, Centerpartiet; Inga-Kerstin Eriksson, ledamot kommunstyrelsen, partiordförande, Centerpartiet. Utöver det består sekundärmaterialet av partiernas valplattform 2018.

9. Valplattform 2018

I denna del av uppsatsen kommer jag ge en överblick av Moderaternas, Centerpartiets och Liberalernas valplattform 2018. Jag är medveten om att detta inte ger en direkt bild av deras interna process. Men jag har valt att illustrera det för att ge en bättre överblick av Moderaterna, Centerpartiet och Liberalerna i Lund som parti och således ett ytterligare verktyg för att analysera dem internt. Därtill utgör en sammanfattning av valplattformen 2018 ett komplement till analysen för att tydligare förstå politikernas bild och avvägningar mellan olika viktiga frågor inom partiet samt skillnaderna mellan de olika partiernas policyområden. Därav kommer jag i analysen ställa frågor som är kopplade till valplattformen 2018.

9.1 Liberalerna

Liberalerna hade likt Moderaterna och Centerpartiet en valplattform inför valet 2018. Liberalernas valplattform är dock än mer omfattande än de andra partierna. Liberalerna tar ett tydligt ideologiskt avstamp i sin inledning och menar på att liberalismen med ett feministiskt perspektiv är vägen att gå. Där Lunds kommun måste fortsätta skapa lika förutsättningar för alla. I sin valplattform gick man även till val på, precis som de andra partierna, ett Lund som är hållbart. Liberalerna gick även till val på ett Lund som är tillgängligt, i likhet med

²⁹ Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik, Wängnerud, Lena. Metodpraktikan, s. 251-267

Moderaterna och Centerpartiet. Vidare gick de även till val på trygghet. Liberalernas definition av vad som krävs är snarlikt de andra partiernas men deras syn på samhällsutvecklingen är mer positiv. Avslutningsvis, Liberalerna (L) fick efter valet 2018: 9 mandat, 2014 fick man 7.³⁰

9.2 Moderaterna

Inför valet 2018 gick Moderaterna till val på att man ville skapa ett tryggt och tillgängligt Lund. Framförallt anser man att det finns ökad personlig otrygghet i kommunen. Vidare anser Moderaterna att vänsterstyret i Lunds kommun inte tagit hänsyn till de stora infrastrukturprojekt som pågått i kommunen, vilket skapat ett logistiskt kaos. Avslutningsvis har det varit av vikt för Moderaterna att bedriva en politik med mindre resursslöseri, framförallt när det kommer till skatter. Avslutningsvis, Moderaterna (M) fick efter valet 2018: 11 mandat, 2014 fick man 13 mandat.³¹

9.3 Centerpartiet

Centerpartiet har delat in sin valplattform i fyra områden, vilka preciseras som: tillgänglighet, hållbarhet, trygghet och ansvarsfull ekonomi. Detta skiljer sig något från hur Moderaterna yttrade sina fokusområden. Dock bör detta inte ses som något än en annan strategi för att tydliggöra sina mål och sin politik. Med tillgänglighet menar Centerpartiet att beslut ska tas nära invånarna och att det finns olika behov för olika invånare beroende på var dem bor. Centerpartiet ser sig själv som ett modernt miljöparti med fokus på moderna teknikutveckling och återbruk. Centerpartiets syn på trygghet i valplattformen skiljer sig från Moderaternas. Centerpartiet ger en mer övergripande syn på trygghet som inkluderar både företagande och individen. Vidare ville Centerpartiet se en kommun som inte slösar med resurserna. Detta gäller allt ifrån upphandling, skatter och företagsservice. Avslutningsvis, Centerpartiet (C) fick efter valet 2018: 4 mandat, 2014 fick man 3 mandat.³²

³⁰ Liberalernas valplattform, 2018

³¹ Moderaternas valplattform, 2018

³² Centerpartiets valplattform, 2018

10. Undersökning

I kommande del presenteras undersökningen. Undersökningen kommer presentera varje parti var för sig. I varje presentation ges först en återkoppling till valplattformen för varje parti. Därefter presenteras partiernas interna processer och strukturer i sin helhet. Presentationen av strukturerna och processerna inom partierna bygger på partiets förhållande till den nationella och lokala organisationen, representationsstil och den tidigare operationaliseringen. Samtidigt presenteras resultaten utefter partipolitisk teori för att på så sätt besvara om partierna söker sig efter Policy, Office eller Votes. Efter undersökningen kommer det ske en diskussion där det görs ett försök att djupare se till partiernas interna processerna och avvägningarna. Undersökningen bygger på intervjuguiden och intervjuerna som återfinns i appendix. Avslutningsvis ges en slutsats av det sammanlagda resultatet.

10.1 Liberalerna

När vi ser till de interna processerna i Liberalerna kan vi se stora skillnader vad gäller det förberedande arbetet och det utförande arbetet. När Liberalerna ska anta sin valplattform och den politik som de ställer sig bakom och ska bedriva så är det väldigt decentraliserat beslut, vilket medför stark policyorientering. Att bedriva Liberalernas politik i kommunen är således ett resultat av samarbete och inkluderande, alla kan helt enkelt göra sin röst hörd inom Liberalerna. Detta märks inte minst i hur Liberalerna beskriver att det finns stora möjligheter för påverkan inom partiet, framförallt mellan valår. Enligt Liberalerna kan icke-förtroendemedlemmar i ganska stor mån försöka påverka de politiker som har och vill fortsätta arbeta med förtroendeuppdrag. Det ger en klar bild över att partiet blir mer policyinriktat.

Vidare menar Liberalerna dock att det har skett en professionalisering inom partiet: ”*Desto större partierna blir desto mer professionaliserade blir det.*” I och med en professionalisering förlorar partiet en del av sin platta organisation, vilket är precis vad oligarkins järnlag menar. Därtill medför en professionalisering att partiet söker sig mot ämbete på bekostnad av policy. Vidare är också Liberalerna decentraliserat i partistrukturen, vilket i den lokala kontexten medför att man styr efter eget mandat och på så sätt mot lokalt ämbete än nationell policymaximering. Detta går även att koppla ihop med valplattformen. I och med decentralisering sker Liberalernas utformning av valplattform mer på basis av vad som

behöves och händer i kommunen och inte kopplat till den nationella agendan, således en avvägning mot lokal policy: ”i Liberalerna säger vi vad vi tycker. Det innebär att vårt handlingsprogram utformas mer utefter situationen i Lund.”

Vidare menar Liberalerna att kommunpolitiken till stor del är en personpolitik, vilket medför konsekvenser för de interna processerna och politikutförandet i kommunfullmäktige samt nämnder. Man är vald på sitt personliga mandat och ett ansvarsutkrävande från övriga medlemmar är juridiskt sett svårt. Det hela tyder på att Liberalerna gör ett försök att ämbetsmaximera:

”Sitter du i fullmäktige är det juridiskt sett omöjligt för ansvarsutkrävande för du är valda på ditt personliga mandat”

Vidare anammar företrädare för partiet olika representationsstilar. Att anamma en viss representationsstil medför konsekvenser för partiet och medlemmarna. Liberalerna använder sig av en förtoendemannaroll, vilket medför att man styr efter eget förstånd. Detta är något som tydligt går att koppla ihop med hur personstyrd kommunpolitiken är, vilket resulterar att slutgiltiga politiska resultat i kommunen och för partiet har att göra med hur en viss politiker anser och tycker i specifika frågor. Även detta är strikt ämbetsfokuserat.

Hur partiet använder sig av och kompenserar aktivister är av stor vikt för att se till de interna processerna i partiet. Det är även relevant att se till aktivisterna för att se hur relationen ser ut till de förtroendevalda. Liberalerna använder sig av aktivister för att kampanjer, föreläsningar och det allmänna ideella arbetet. Aktivister kompenseras inte, utan får förlita sig på sitt eget engagemang för att få igenom de policy eller frågor som dem vill arbeta med. Vidare menar Liberalerna på att även om organisationen ofta är platt och decentraliserad så finns det en kärna av äldre och förtroendevalda som har mycket att säga till om, något som medför att partiet fokuserar mer på ämbete:

”de som är med i kärnan, de ändrar inte sin uppfattning speciellt mycket. Vilket medför att partiet tycker och arbetar till stor del enligt dessa personers preferenser.”

Avslutningsvis kan de interna processerna se väldigt annorlunda om det är valår eller inte. I och med valår ökar antalet medlemmar och aktivister. Det medför fler röster och åsikter om vad partiet ska arbeta mot samt en tydlig policyinriktning. Något som är speciellt med Lunds kommun är att det är mycket studenter:

Vad gäller de avvägningar mellan Policy, Office, eller Votes som helhet menar Liberalerna på att det hela är ett samspel. För att kunna bedriva policy behöver du ett visst antal röster från invånarna men för att kunna rösta igenom policy i kommunfullmäktige eller olika nämnder krävs det även innehav av ämbete, varav ämbete i slutändan väger tyngst. Vidare använder Liberalerna sig av utomparlamentariska organisationer för att se till valanalyser. Att parti använder sig av sådana verktyg bör inte ses som ett försök för att bedriva en annan policy. Istället görs dessa riktade undersökningar mot väljare för att se hur stödet ser ut och om det finns möjligheter för Liberalerna att hämta mer röster i ett visst område, således görs ett försök till röstmaximering i enlighet med Rational choice. Att partier använder sig av aktivister är idag en självklarhet. Aktivister är medlemmar som aktivt försöker driva partiets frågor framåt samt utveckla dem. Genom att använda sig av aktivister i kommunpolitiken lyckas många locka till sig intresserade personer med en vilja av att förändra. Men att kompensera aktivister är svårt, framförallt i lokalpolitiken. Det enda sättet för aktivister att få kompensation är att se till att arbeta hårt för policyfrågor som de själva och partiet tror på. Ett gediget arbete kan generera ett visst ämbete inom partiet och kommunen, vilket är det slutgiltiga målet:

”De får inga förmåner direkt. Men om du gör ett bra jobb som aktivist så har du större möjlighet att få förtroendeuppdrag inom partiet sedan.”

Eftersom svensk politik och även kommunpolitiken är en parlamentarisk sådan så krävs det mycket samarbete och förhandling mellan partierna, även inom koalitionen och med oppositionen. Det medför att Liberalerna måste se till de andra partiernas ståndpunkter. Vidare kan det innebära att man måste ge en del eftergifter i vissa policyfrågor. Det här går även att koppla ihop med det som Liberalerna menar att varje parti i koalitionen har vissa policyfrågor som sitt fokus, något som man ofta går till val på eller menar är ens kärntintresse.

Avslutningsvis, eftersom Lunds kommun har en tradition av att byta styre efter varje val så är det inte bara av vikt att ha ett gott samarbete med alla partier i kommunen. Det är även av vikt att man bygger sina policyfrågor på ett historiskt samarbete med koalition och opposition, något som även går att sammankoppla med Historisk institutionalism som menar på att institutionerna är tröga och att partiet måste arbeta konsekvent:

”Det är väldigt viktigt framförallt för Lund som byter majoritet vart fjärde år. Det innebär att en hel del frågor, såsom byggfrågor, som ofta tar mer än fyra år att genomföra inte får hamna i limbo.”

Även om det finns ett gott samarbete mellan koalition samt opposition påverkas partiet att det efter valet 2018 blev in ett nytt parti i kommunen. FNL som fick 6 mandat i valet gick till val som ett enfrågeparti som motståndare till spårvagnen i Lund. Konkurrensen medförde att partiet i slutändan är tvunget att samarbeta än mer. Det påverkar även antalet ämbeten samt möjligheterna att bedriva policy. Ökad konkurrens leder i slutändan till att partiet försöker röstmaximera.

10.2 Moderaterna

I likhet med Liberalerna antar Moderaterna sina övergripande policyfrågor på ett decentraliserat sätt i och med ett antagande av valplattformen. Man använder sig av hela partiorganisationen för att se till olika intressen och överväganden. Något som skiljer Moderaterna mot de andra partierna är att de använder utomparlamentariska organisationer för att erhålla en bättre expertis inom vissa områden. Detta bör inte ses som ett sätt att locka väljare eller ämbete i första skede, utan snarare ett sätt att bedriva mer kunskapsdriven och korrekt policy och i slutändan röstmaximering i enlighet med Rational choice.

Vidare kan vi konstatera att det finns möjligheter att inifrån påverka partiet, utöver valplattformen, för icke-förtroendevalda medlemmar. Moderaterna menar på att det också inom större partier finns en möjlighet att snabbare klättra inom partiet då det finns fler förtroendeposter att tillsätta. Det hela bygger på att det är en större ruljans av medlemmar som slutar och börjar. I och med möjligheter att klättra inom partiet ser vi till hur dessa medlemmar drivs av antingen policy eller ämbete.

Självklart sammanfaller det hela med hur engagerade aktivister arbetat och presterat inom partiet. Samtidigt, utöver att partiet är stort och att det finns många engagerade aktivister, så tillsätts förtroendeposter utefter ett mångfald. Det medför att det trovärdiga kompensationsmekanismer sätts ur spel. På det stora hela bör de bli mer policyorienterade, då de exkluderar personer som endast skulle söka sig till partiet för ämbete. Samtidigt kan det hela resultera i mer oattraktiva kandidater och således röstförluster:

”vi måste även se till jämställdhet, geografisk tillhörighet och där är det viktigt för partiet att ha olika personer från olika bakgrund.”

Det borde även vara allt enklare att klättra i partiet och vara en större del av de interna processerna för att utveckla och bedriva policy sett till att det är stort sjunkande antal av medlemmar i partiet. Samtidigt bör ett sjunkande medlemsantal medföra att partiet blir mer centraliserat och således ämbetssökande.

Vidare är det intressant att se till vilken representationsstil som Moderaternas använder sig av: *”Jag lägger övervikt på partiombudsman med viss mån av de andra två.”* Detta medför att den personlig åsikten får ett begränsat spelrum i den interna partipolitiken. En jämförelse med att det är ute i nämnder och kommunfullmäktige som vi ser en professionalisering ger ett paradoxalt resultat av att även om partiet är professionaliserat så ska paritets företrädare inte avvika från den allmänna partilinjen. Det går även att göra en sammankoppling med att det i Moderaterna är en diskussion om den lokala påverkan på ett valresultat och å andra sidan den nationella sidan: *”Det finns mycket som tyder på att det nationella smittar av sig, framförallt i Lund.”*

När vi ser till Moderaternas avvägningar vad gäller Policy, Office eller Votes som helhet ges en nyanserad bild av komplexiteten. Moderaterna menar på att det är ett samspel av alla delar. Till stor del inte handlar om att vara största parti och på så sätt röstmaximera samt inneha flest ämbeten. Man vill istället inom Moderaterna fokusera på policy för att kunna röstmaximera. Samtidigt är det svårt att bedriva viktiga policy utan tunga ämbeten. Det hela medför att Moderaterna gör avvägningar som placerar dem övervägande mot ämbete med nyanser av policy:

”Alla demokratiska organisationer styrs av majoritetsbeslut. Så du kan ju vara ett litet parti och ha mycket inflytande för att du behöver ju ändå komma över 50% tröskeln för att få igenom din vilja.”

För att göra en återkoppling med det som har beskrivits om aktivister i Moderaterna, utgör partiets storlek och strikta förhållande till partilinjen att aktivister till störst del kompenseras med framtida ämbete. Vidare så är Moderaternas förhållande till valsystemet intressant. Moderaterna menar på att en uppdelning av Lunds kommun i två valkretsar skulle medför fler mandat då det gynnar större partier. Utöver det menar Moderaterna på att den lokala politiken påverkas av hur många partier det finns i kommunen. Utöver att fler partier påverkar mandatallokeringen, så påverkar antalet partier även de avvägningar partiet måste göra gällande policy. Avslutningsvis ser Moderaterna valspärren som problematisk då man ifrågasätter mandatet att driva politik på endast 2% av väljarna:

”I Lund hade vi förutsättningar för att ha två valkretsar men vi landade tillslut i en. Jag tror att det hade gynnats oss av att ha två, för större partier gynnas av det i form av fler mandat.” ... ”Med tanke på att vi har mycket lokala partier i Sverige, (FNL) i Lund. Så komplicerar detta beslutsprocesser.” ... ”Med tanke på att valspärren ligger på 2%, så finns det då verkligen en enighet för några få medborgare (2%) att skapa legitimitet?”

Utöver att det krävs ett gediget samarbete med koalition så menar Moderaterna på att det arbetar konsekvent med sina policyfrågor. Man byter ogärna ställning i sina viktigaste frågor, vilket går att koppla ihop med Historisk institutionalism och här kan vi se till frågan om skatt:

”Det viktigaste för oss är att hålla ned skatten.” ... ”Vi har alltid pratat om de här frågorna.”

Därtill har ett paradigmskifte skett enligt Moderaterna. Något som får stor påverkan på deras avvägningar vad gäller policy och sedermera röster. Det här är helt i enlighet med Rational choice som menar på att partier sätter valagendor i försök att konkurrera med andra partier om väljarnas röst:

”De andra borgliga partierna och FNL, de driver själva policys eller är med oss att driva policys i vår kommun som koalition som de för 10 år sedan inte alls hade bedrivit.”

Något som skiljer Moderaterna mot övriga partier är deras syn på samarbete med oppositionspartierna, vilket i sin tur påverkar avvägningar mot ämbete: *”Vi har ett budgetsamarbete med Miljöpartiet. Kvintetten med Miljöpartiet kom överens om en lägstanivå för hur mycket pengar alla nämnder skulle få.” ... ”Sedan fick vi göra några eftergifter.”*

Avslutningsvis ser vi till framtidsvisionen inom Moderaterna. Moderaterna vill således vinna ännu mer mark genom att fokusera på policyfronten istället för ämbeten och positioner. Samtidigt är det av vikt att styra, framförallt då man är största borgerliga parti och näst största parti i Lunds kommun:

”maximera på policyfronten istället för positioner och ämbeten man har. Men sen är det ett prioriterat mål för oss att ta över Kommunstyrelseordförandeposten också.”

10.3 Centerpartiet

Inom Centerpartiet ser vi en djupt rotad decentraliserad process. Centerpartiet vill gärna ha en tydlig lokal förankring och ett brett deltagande i antagande av policy och valplattform. Inte minst menar Centerpartiet att man för en öppen dialog även ute i nämnder och kommunfullmäktige. Vidare vill de även ha en djup förankring med kommuninvånarna något som skiljer sig med de andra partierna. Det resulterar i en fokusering på policy:

”Ja, vi är ett decentraliserat parti överhuvudtaget. Vi sätter ett värde på att ha förankring så långt ut i organisationen som möjligt.” ... ”Centerpartiet är en folkrörelse.”

När vi ser till valplattformen och politiken som Centerpartiet vill driva i sin helhet kan vi se att med sina fyra mandat så har man fått välja att koncentrerar sig till vissa områden, följaktligen policyorienterat. För Centerpartiet har det varit viktigt att kunna bedriva en aktiv miljö- och klimatpolitik:

”Lundaeko. Vilket är ett klimatarbete i kommunen, vad gäller ekologisk mat osv. Ekologiskt är inget vi tycker är bra. Vi vill ju ha mer närproducerat än äpplen som är ekologiska från Argentina. Vi hade bland annat en diskussion i fullmäktige om det här och där höll inte oppositionen med oss. Frågan är liten men för partiet och mig är den principiell viktig och där fick vi med oss koalitionen.”

När vi vänder blicken till aktivister och andra icke-förtroendevalda medlemmar kan vi se att det finns stora möjligheter att påverka partiets interna processer. Även om partiet har väldigt få aktiva medlemmar och är ett litet parti, vilket i sin tur kan påverka möjligheterna för aktiva att klättra i partiet, så finns det en genomgående tydlighet. Genom att det finns möjligheter för icke-förtroendevalda medlemmar att påverka partiet så synliggörs en policyorientering. Därtill medför det att om politiska partier har en hög grad av ansvarsutkrävande lockar de till sig medlemmar till en mindre kostnad. Avslutningsvis ger en hög grad av ansvarsutkrävande att partier främjar policyorientering på bekostnad av ämbete, då ledare inom partiet måste visa sig angelägna gällande policypreferenser från sina partikollegor:

”För att kunna få ett ämbete behöver man visa var man står. För annars kan jag som kretsordförande få stå till svars för denna persons uttalande osv.”

Utöver den interna strukturen om enighet, påverkas partiet internt av den nationella agendan och framförallt profiler som partiledare, Annie Lööf. Det påverkar medlemsantalet som i sin tur ger ett mer policyinriktat parti. Vidare ser vi till hur professionaliserat partiet är. Partiet menar på att man till viss mån är professionaliserade men att det krävs, för att bidra god lokal politik, ett brett spektrum av erfarenheter och professioner. Att partiet är professionaliserat kan resultera i att partiet söker sig mot ämbete på bekostnad av policy. Vidare ser vi till den representationsstil partiet använder. Att som representant för partiet kringgå partilinjens ses inte som något bra. Samtidigt behöver man använda sig av de mandat man fått av väljarna:

”Man skriver under en kandidatförsäkring när man tar ett förtroendeuppdrag, att man ska använda sitt eget omdöme men inte skadar partiet.”

När vi ser till hur Centerpartiet värderar Policy, Office eller Votes som helhet kan man utkristallisera en vikt att bedriva policy som har en ideologisk koppling till Centerpartiet.

Samtidigt är det inom det demokratiska systemet ett måste att inneha ett visst antal röster och ämbete för att kunna bedriva den politik man gick till val på. Men avvägandet mellan de tre olika komponenterna faller något mot policy:

”Allt går som en triangel. Men för mig är det viktigaste att de beslut som kommer fram och de riktlinjer som kommer fram ligger i linje med den ideologi vi i Centerpartiet står för.”

Därtill kan vi se att partiet använder sig av utomparlamentariska organisationer för att se till policy, där ett nära samarbete med LRF inte är speciellt kontroversiellt men får en betydande påverkan på vilka policyfrågor man bedriver, inte minst inom jordbruk och miljö.

Historiskt sett har Centerpartiet hela tiden jobbat konsekvent med de frågor som är deras signum. Man har gått till val på ett öppet och levande Lund, där fokus har legat på tillgänglighet och miljö något som går att koppla ihop med Historiska institutionalismen och Rational choice. Partiet arbetar enligt teorierna i enighet med tidigare policypositioner, vilket bör medföra röstmaximering. Samtidigt kan vi se att ett kommunval som resulterar att det kommer in ännu ett parti, (FNL), så resulterar det att partiet röstmaximerar på bekostnad av fundamentala policys. Vidare har samarbetet med koalition och opposition varit gott men man har fått ge sig i vissa frågor vad gäller ämbetsfördelning, det kan ha haft en påverkan för partiet att bedriva ytterligare policy som inte har varit starkt sammankopplat med deras fokusfrågor gällande miljö: *”I förhandlingarna med de andra koalitionspartierna så fick vi ge oss och de fick fler poster.”*

11. Diskussion

I detta avsnitt ämnar jag att diskutera, de resultat som undersökningen framställde, på ett djupare plan. Det kommer även i diskussion göras ett försök till att komparativt jämföra partierna ytterligare.

Partiernas interna processer är djupt decentraliserade, framförallt när det kommer till att ta fram policyområden. Det är av vikt att ha en bred och inkluderande förankring. Samtidigt påverkas partiernas interna processer av bland annat partistorlek, representationsstil, aktivister och professionalisering. Vi ser också att partierna uppför sig strategiskt samt att de försöker resursmaximera. Partierna påverkas av konkurrens i enlighet med Rational choice, vilket gör att de behöver röstmaximera. Därtill kan vi se att partierna upplever det institutionella systemet som trögt, de försöker hela tiden bygga sin policy och politik konsekvent, för att på så sätt bibehålla sin ställning samt få invånaren att rösta på dem. Alla de undersökta partierna arbetar utefter de premisser som både Rational choice och Historisk institutionalism framställer. Men frågan är i vilken utsträckning det har en påverkan på deras interna processer? Att partierna bygger sin policy konsekvent för att invånare ska rösta på dem är kan verka logiskt men det har samtidigt inte betytt att de erhållit fler röster eller att invånarna har varit nöjda med deras arbete med tanke på de ständiga regimskiftena. Snarare har det handlat om att partierna har behövt bibehålla ståndpunkter för att kunna genomföra långtgående projekt och på så vis hjälpa kommuninvånarna. Vidare ser vi att eftersom det är omöjligt för lokala partier att kompensera aktivister monetärt, drivs istället aktivister av implementering av policy och framtida ämbete. Vidare kan vi se att partierna påverkas av en mängd olika variabler som i vissa sammanhang påvisar att partierna gör avvägningar mot policy och i andra mot ämbete och röster. Diskussionen kommer således försöka påvisa de bredare dragen inom varje parti för en enhetlig framställning.

Liberalernas decentraliserade interna processer medför att aktivister och andra icke-förtroendevalda kan göra sin röst hörd inom partiet. Det här innebär att partiet måste göra avvägningar mot policy för att kompensera sina medlemmar. Men aktivister drivs även av en förhoppning om förändring utöver policy, i det här fallet ämbete. Frågan blir vilken avvägning man gör mot antingen policy eller ämbete. I och med att det är omöjligt att bedriva ett gott arbete utan en viss professionalisering inom ett parti kan vi se att en

professionalisering medför att partiet gör avvägningar mot ämbete på bekostnad av policy. Detta går även att koppla ihop med att eftersom kommunpolitiken är personpolitik samt att Liberalerna använder sig av en representationsstil som är en förtoendemannaroll rör de sig mot ämbete på bekostnad av policy. Därtill innehar partiet en kärna av förtroendevalda som utför mycket arbete och har mycket att säga till om. I och med det borde Liberalerna röra sig mot ämbete. Men för att bedriva god politik i kommunen krävs ett samarbete, framförallt när man styr som minoritet. Ett samarbete med opposition och koalition medför att partiet endast kan fokusera på vissa policyområden, oftast där de innehar sina hjärtefrågor eller ämbete. Partiet bygger sina policyfrågor på en konsekvent historisk genomförd politik i enlighet med Historisk institutionalism. Det bör även medföra att partiet är policyorienterat. Avslutningsvis ser vi att en ökad konkurrens på politiska arenan medför att partiet måste röstmaximera på bekostnad av policy.

Alla avvägningar måste tillslut vägas samman. Vi kan tydligt se att det är spel mellan policy och ämbete. Egentligen finns det ingen variabel som väger tyngst. Men Liberalernas decentraliserade processer, professionalisering och stark kärna inom partiet ihop med en stark syn på personligt styre innebär att de har gjort avvägningar mot ämbete på bekostnad av policy. Avslutningsvis är partiet beroende av samarbete med koalition och opposition, vilket leder att man lägger sitt fokus på sina hjärtefrågor där man har störst inflytande och ämbete.

Moderaternas decentraliserade processer medför en avvägning mot policy. Därtill använder Moderaterna sig av en representationsstil i enlighet med partilinjen. Det innebär i så fall att man inriktar sig mot policy på bekostnad av ämbete. När vi ser till aktivister så kompenseras de som nämnt genom förmåner såsom policy eller ämbete. Inom ett större parti finns det bättre möjligheter att klättra inom partiet och således en avvägning mot ämbete. Men i Moderaternas fall försöker de även inkludera mångfald, vilket skulle medföra att partiet tappar i professionalisering och attraktiva kandidater. Det borde resultera i att partiet gör avvägningar mot policy på bekostnad av ämbete. Därtill är Moderaterna näst största parti i kommun, vilket i sin tur innebär att det finns en större omsättning av förtroendeposter och i det ledet en avvägning mot ämbete på bekostnad av policy. Vidare sjunker även medlemstalen i partiet och det får konsekvenser. Det medför att partiet får en mindre styrande kärna, vilket minskar konkurrensen mellan medlemmar. Det i sin tur borde resultera i att partiet blir mer

ämbetssökande. Partiet ser det även som viktigt att policymaximerar, vad det innebär för partiet rent konkret är svårt att säga.

Moderaterna säger att det egentligen inte krävs att man är ett stort parti för att få igenom policy. Det hela skulle kunna ha att göra med tron om att förhandlingar och samarbete med övriga koalitionspartier medför att man ofta delar övergripande åsikter och det därför inte krävs att man har många ämbeten för att få sin vilja igenom. Dock är det av vikt för Moderaterna som största borgerliga parti att ha ordförandeposten i kommunstyrelsen vilket är ett tydligt tecken på jakt efter ämbete. Vidare kan vi se att Moderaterna hade gynnats av fler valdistrikt, om än hypotetiskt skulle det ha inneburit en avvägning mot röster då större partier gynnas av fler valdistrikt.

Moderaternas sammanlagda överväganden är en blandning av ämbete och policy. Men frågan är om inte Moderaterna som näst största parti i kommunen haft bäst förhandlingsläge och på sätt gjort en avvägning mot ämbete på bekostnad av policy. Med det hela menar jag att man gjort eftergifter till Miljöpartiet för att på så sätt vara det största styrande partiet i koalitionen.

Centerpartiet är ett decentraliserat parti med en djup folkrörelse. Det hela resulterar i en avvägning mot policy då man vill att alla ska kunna göra sin röst hörd. Man innehar även få mandat, vilket innebär att man måste fokusera på sina hjärtefrågor, även det ger en riktning mot policy. Att vara ett mindre parti medför också komplikationer för samarbete med de andra partierna. För att få till ett gott samarbete gav Centerpartiet upp ämbetsplatser för en övergripande funktionell konstellation, det gör partiet till ett tydligt policyinriktat. Vidare vill man få in fler medlemmar och aktiva. Men dagens sjunkande medlemsantal är problematiska. Ett mindre parti resulterar i en kärna som har mycket att säga till om och således mer fokus mot ämbete. Dock har Centerpartiet svårt att kompensera aktivseter med ämbete då de är litet parti samtidigt som de för en representationsstil som ska gå efter partilinjen. Det medför att partiet troligtvis har svårt att locka till sig attraktiva kandidater på grund av den hårda partilinjen. Men det resulterar även i att partiet skyddar sig emot personer som endast söker sig till partiet för ämbetes skull, klart policyorienterat.

Centerpartiets användande av utomparlamentariska organisationer ger en bild av att man försöker förbättra kunskapsunderlaget i partiet. LRF har god kunskap om vad som behövs

inom lantbruket och eftersom det råder samförstånd mellan de olika aktörer bör man se samarbetet som ett försök att policymaximera. Vidare har Centerpartiet drabbats av större konkurrens om väljarna i och med (FNL). Det hela kan bidra med att Centerpartiet måste jaga röster på bekostnad av policy. Det är inte heller någon hemlighet att de som röstar för FNL och är medlemmar där, är gamla medlemmar från de borgerliga partierna. I framtiden vill även Centerpartiet röstmaximera för att kunna bedriva mer policyinriktad centerpolitik. Avslutningsvis kan vi även se att Centerpartiet har påverkats av flyktingkrisen och Covid-19. Det är något som resulterat i färre medlemmar inom partiet men där man tagit kamp för sin ideologiska hållning. Det bör ses som i ett försök att fortsätta bedriva policy i enlighet med partilinjen och den liberala ideologin.

Övervägande gör Centerpartiet avvägningar mot policy på bekostnad av ämbete. Det är egentligen inte så anmärkningsvärt sett deras historiska mandat i kommunen. Men det gör att Centerpartiet skiljer markant mot Liberalerna och Moderaterna. Som nämnt förut faller inte ett parti mot antingen Policy, Office, eller Votes på en total bekostnad av de andra. Det är hela tiden ett samspel som alla partier visar upp.

11. Slutsats

Hur ser den interna partipolitiken ut?:

De interna processerna inom partierna är djupt decentraliserade. Centerpartiet och Moderaterna är till stor del påverkade av den nationella partilinjen med få undantag för att bedriva politik på ett personligt mandat som går emot partilinjen. Liberalernas interna partipolitik är mer personstyrd. Det finns inget heller som tyder på att man inom Liberalerna inte gör vad som man anser är bäst för partiet lokalt. Partierna är professionaliserade till viss mån, vilket i sin tur påverkar att man får en kärna av personer som har mycket att säga till om. Att använda sig av och kompensera aktivister är angeläget för partierna. Det skapar fler kanaler för inflytande och ansvarsutkrävande.

Söker sig Moderaterna, Centerpartiet och Liberalerna mot Policy, Office eller Votes?

Liberalerna söker sig mot ämbete på bekostnad av policy.

Moderaterna söker sig mot policy och ämbete. Viss avvägning görs mot på ämbete på bekostnad av policy. Centerpartiet söker sig mot policy på bekostnad av ämbete. Inget av partierna försöker enbart röstmaximera. Istället handlar det om att bygga policy och inneha ämbete för att på så sätt generera röster.

12. Källförteckning

Tryckta källor:

- Arkhide, Sofia (2016). "Vilka känner att de kan påverka?", i Annika Bergström & Niklas Harring (red) Hållbarhetens horisont. Göteborgs universitet: SOM- institutet
- Bäck Henry, Den svenska politiken: struktur, processer och resultat, 2006
- Bäck, Henry, Kommunpolitiker i den stora nyordningens tid, 2000
- Copus, Colin, Party Politics and Local Government. Manchester: Manchester University Press, 2004
- Clark, Alistair, "The Continued Relevance of Local Parties in Representative Democracies", Politics 24(1), 2004
- Clark, Alistair (2007). "Local Party Organisation, Activism and Campaigning in Post-Devolution Scotland", uppsats presenterad vid ECPR:s konferens i Helsingfors, maj, 2007
- C. Müller, Wolfgang & Strøm. Kaare, Policy, Office or Votes?: How political parties in western Europe make hard decisions, 1999
- Downs, Anthony, An Economic Theory of Democracy, 1957
- Erlingsson ó Gissur, Partier i kommunpolitiken, 2008
- Erlingsson ó Gissur, Svenskens sviktande kärlek till kommunpolitiken, 2017
- Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik, Wängnerud, Lena. Metodpraktikan, 2012
- Gidlund, Gullan och Möller, Tommy (1999). Demokratins trotjänare. SOU 1999:30. Stockholm: Fakta Info Direkt.
- Johansson, Susanne (2008). "Tror alla på möjligheten att påverka?", i Lennart Nilsson & Rudolf Antoni (red.) Medborgarna, regionen och flernivådemokratin. Göteborg: SOM-institutet.
- Hall, Peter, Political Science and the Three New Institutionalisms, 1996
- Montin, Stig, Moderna kommuner, 2004
- Montin, Stig, Politisk styrning och demokrati i kommunerna : åtta dilemman i ett historiskt ljus, 2006
- Steinmo, S; Thelen, K; Longstreth, F, eds. (1992), Structuring Politics: Historical Institutionalism in Comparative Analysis, New York: Cambridge University Press.
- Söderfeldt, Björn (1969). "Oligarkins järnlag: Partistruktur och partidemokrati", Statsvetenskaplig tidskrift 80(4)
- Teorell & Svensson, Att fråga och att svara, 2007

Författare: Anton Fjelkman
Kurs: STVK02
VT 2020

Elektroniska källor:

Statens offentliga utredning (SOU) 2000; hämtad: 2020-04-02; <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2000/01/sou-20001/>

Statens offentliga utredning 2001:48; hämtad: 2020-04-01; https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/statens-offentliga-utredningar/sou-2001-48-d3_GPB348d3

Sveriges kommuner och landsting, 2005:25; hämtad: 2020-04-07;
<http://www.statskontoret.se/globalassets/publikationer/2005/200528.pdf>

Moderaternas valplattform, 2018, hämtad: 2020-04-10: <https://lund.moderatwebb.se/wp-content/uploads/sites/13/2018/08/handlingsprogram-lund-webb.pdf>

Liberalernas valplattform, 2018, hämtad: 2020-04-11: <https://liberalernalund.se/wp-content/uploads/2018/04/Kommunala-handlingsprogrammet.pdf>

Centerpartiets valplattform, 2018, hämtad: 2020-04-07:
<https://www.centerpartiet.se/lokal/skane/lund/startside/valplattform-2018>

13. Appendix

13.1 Intervjuguide

Intervjuguiden är uppbyggd efter den operationalisering som tidigare presenterats. Detta medför att de områden som undersöks inom ett parti tar verklig form. Intervjuguiden innehåller även variabler som inte presenterades i operationaliseringen men som problematiserades i början, såsom hur lokalt eller nationellt partiet är förankrat, relationen till kommuninvånarna samt partiernas valplattform från 2018.

Tema 1 Ledarskap och partiorganisation:

Partiordförandes mål, Kretsordförandes mål och Kretssekreterarnas mål

Vad gör du som representant för Liberalerna/Moderaterna/Centerpartiet i Kommunfullmäktige? Hur skulle du definiera dina arbetsuppgifter? Vad är det viktigaste som kommunpolitiker? Vad hade du velat ägna mer tid åt? Vad vill du som Partiordförande/kretsordförande/Kretssekreterare? Hur värderar du som kretsordförande/Kretssekreterare policys, ämbete eller röster?

- *Det organisatoriska imperativet*

Använder sig partiet av utomparlamentariska organisationer för att se till:

- (1) Information om väljare och deras preferenser?
- (2) kampanjmobilisering av supportrar?
- (3) Parti- och kampanjfinansiering?
- (4) utveckling och implementering av partipolicy?

Hur mycket av de summorna är statligt partibidrag? Eller är det direkt lokalt partistöd? Får ni även privat partistöd?

- *Aktivister*

Hur många aktivister använder partiet? Hur kompenseras partipolitiska aktivister?

Kompenseras aktivister genom att de lovas framtida positioner i partiet?

- *Incitamentproblem*

Hur motiverar partiet aktivister? Utlovade partiet förmåner för aktivister och andra kampanjarbetare innan kommunvalet var genomfört 2018?

- *Trovärdiga kompensationsmekanismer*

Använder sig partiet av en decentraliserad process när man ska anta policys? Hur ser rekryteringen ut av medlemmar? I vilken utsträckning finns det möjligheter för utomstående personer att bli medlemmar och snabbt klättra inom partiet? Vilka möjligheter finns det för ansvarsutkrävande mot er som kretsordförande för den resterande organisationen i Centerpartiet? Vilka möjligheter finns det för ansvarsutkrävande mot er som kretssekreterare för den resterande organisationen i Liberalerna?

Tema 2 Institutioner:

- Institutioner och röster

Hur upplever ni valsystelet och dess förutsägbarhet? Är distriktsstorleken, valspärr, antalet nivåer för mandatallokering av vikt för er inför ett kommunval? Ni (Liberalerna) vann två mandat i valet 2018, varför tror du att ni gjorde det? Ni (Centerpartiet) vann ett mandat i valet 2018, varför tror du att ni gjorde det? Ni (Moderaterna) förlorade två mandat, varför tror du att ni gjorde det?

- Institutioner och policy

Var anser ni att partiet lägger sitt policyfokus? Vilka frågor specifikt är viktiga för ert parti? Har dessa policydimensioner fått konsekvenser för ert koalitionsamarbete? Hur viktigt är ett samarbete med oppositionspartier för att nå konsensus i era policyfrågor? Påverkas ert val av policyområden av policys ni arbetat för historiskt?

- Institutioner och ämbete

I vilken utsträckning måste ni samarbeta med oppositionspartier? Anser du att det påverkar partiets förmåga som näst största parti i koalitionen att följa era viktigaste policyfrågor? Hur ser partistödet ut lokalt för ert parti?

Tema 3 Situationsdeterminanter:

- Endogena kontra exogena determinanter

Vad är dina personliga mål inom partiet? Ser du någon tidsdimension för dig själv inom partiet eller är det tills du anser att jobbet är utfört? Vad är dina viktigaste egenskaper som partiordförande/kretsordförande/kretssekreterare i partiet? Finns det någon annan politiker i partiet som du anser borde ta vid efter dig? Finns det några samhällspolitiska händelser som du anser ha påverkat det politiska landskapet sedan din tid som politiker i partiet?

- Förhandlingskomplexitet

Hur såg förhandlingarna ut med koalitionspartierna efter valet 2018? Upplevde ni att oppositionspartierna agerade irrationellt? Och i så fall på vilket sätt?

- Ursprungligt förhandlingsläge

Röster förvandlas automatiskt till antal mandat ett parti får. Anser du att ert parti kompromissade vissa röster för att få större inflytande över framtida ämbetsuppdrag? Hur du att ni påverkades av ett minskat antal mandat, från 13 till 11?

Tema 4 Representationsstil:

- *Förtroendemannaroll, (vilket medför att de förvaltar efter eget förstånd),
Väljardelegat, (vilket medför att man anser sig bunden till väljarna och
väljaropinioner) eller Partiombudsmannen (vilket medför att man som politiker är
lojal till partilinjen)?*

Vilken representationsstil anser du att du använder dig av och förmedlar?

- *Icke-förtroendevalda partimedlemmar*

I vilken utsträckning ser du partiet som professionaliserat? Finns det möjlighet för icke-förtroendevalda partimedlemmar att utöva inflytande?

Tema 5 Valplattformen 2018:

- *Politikområden*

Vilka politikområden eller policy områden har ni haft mest genomslag med? Finns det något policyområde som du anser varit problematiskt inom partiet att implementera? Ni (Centerpartiet, Liberalerna & Moderaterna) gick till val på ett tryggt och tillgängligt Lund, upplevde du att det fanns svårigheter att gemensamt komma fram till dessa policyområden? Utöver trygghet och tillgänglighet, vilka är de viktigaste policyområdena för partiet? Vilka policyområden hade partiet velat satsa mer på? Ni (Centerpartiet) gick till val på trygghet för hela Lund, detta skiljer sig markant mot Moderaternas definition av trygghet. Hur upplever du den skillnaden i koalitionsarbetet?

Tema 6 Framtiden:

Hur ser framtiden ut för partiet i Lund?

13.2 Intervjuer

13.3 Gunnar Brådvik, ledamot i Kommunfullmäktige & Kretssekreterare, Liberalerna

Vad gör du som representant för Liberalerna i Kommunfullmäktige? – Jag är ordförande i Kultur- och fritidsnämnden. Så man kan säga att jag representerar partiet i de frågor som berör den nämnden främst. Sedan är jag självklart en del av beslutfattande för partiet när vi ska bestämma budget i fullmäktige osv. Utöver det så är det jag som är ansvarig för Liberalerna när det kommer till det som nämnden ska bestämma, vad gäller allt inom kultur och fritid.

Vad är din viktigaste arbetsuppgift som representant från Liberalerna och kommunpolitiker? – Jag skulle vilja säga att det är att vara en kontaktyta mellan medborgare, förvaltning och andra politiker. Som exempel var jag ute vid en fotbollsplan i Värpinge, och de ville ha den bevattnad. Här måste jag som representant för Liberalerna väga det mot andra kostnader och utgifter för skattebetalarna. Utöver det är en viktig uppgift att hålla ihop den styrande koalitionen som vi ingår i.

Är det något politikområden som du hade velat fokusera mer på? – IT-frågor.

I din roll som kretssekreterare, vad värderar du mest: Policy, ämbete eller röster? – Rösterna är en förutsättning för allt annat. Du kan dock driva igenom policys utan röster om du är en väldigt duktig opinionsbildare. Men egentligen, för att kunna driva igenom policys behöver du ett ämbete, för att kunna rösta igenom det. Allt hänger ihop för mig och för Liberalerna. Grunden för att lyckas med de andra är att sköta ditt ämbete, så ämbete borde komma först. Missköter du din roll, framförallt när du sitter i opposition, så har du inte lika mycket medial granskning. Du lägger fortfarande ut många policyförslag men de blir kanske inte lika ofta verklighet. Om du lägger ett heltokigt förslag så kanske det inte gör så mycket för att du befinner dig i opposition. Missköter du ditt ämbete får du inga väljare.

Hur ser användandet av utomparlamentariska organisationer ut i Liberalerna? - Vi har sådana här valanalyser, vilket är undersökningar över hur väljare har röstat i olika valdistrikt

osv. Genom att studera dessa valanalyser kan vi sedermera göra riktade insatser mot områden som vi anser att vi vill förstärka oss i eller där vi tror att vi har en stor chans att vinna mark.

Bedriver utomparlamentariska organisationer kampanjmobiliseringar? – Nej, det är endast medlemmar som bedriver det arbetet. Inte heller använder vi utomparlamentariska organisationer för att se till policyutvecklingen eller strategi.

Vet du hur mycket partibidrag ni får? – Vi får endast lokalt bidrag. Sedan betalar vi ibland upp det i organisationen, en del av det som går till länsorganisationen och sedan riksorganisationen. Vi får helt enkelt partibidrag i form av hur många mandat vi har. Vi har ett grundbidrag på runt 200 000 kr och sedan tror jag att det är runt 46 000 kr per mandat i kommunen, det kan räknas om lite beroende på inflationen.

Får ni privat partistöd? – Nej det får vi inte. Vi har endast medlemsavgiften där som inkomst. Förut hade vi dock att man betalade 300kr om man var förtroendevald men sedan ändrades det för att det gick direkt upp till riksorganisationen.

Använder Liberalerna sig av aktivister? – Ja det gör vi. Ofta är det en blandning av vanliga medlemmar och förtroendevalda. Det är även så att det är äldre medlemmar som inte är speciellt aktiva men som varit medlemmar under en lång tid som gärna ställer upp. Även släktingar till medlemmar. Sedan är det ju självklart yngre medlemmar som inte har ett förtroendeuppdrag som ställer upp.

Hur kompenseras aktivister? – De får inga förmåner direkt. Men om du gör ett bra jobb som aktivist så har du större möjlighet att få förtroendeuppdrag inom partiet sedan. Förutsättningen för att du ska få något slags uppdrag inom partiet det är ju att du har varit aktiv på gatorna innan. Utöver det så är det svårt om du har ett förtroendeuppdrag inom partiet att vara aktivist. Ens uppdrag i kommunfullmäktige eller nämnder är såklart mycket viktigare. Därför är det så att de nya personerna som vill komma in i partiet får bedriva aktivistarbete och sedan jobba sig upp i hierarkin. Människor som går med i politiska partier vill allt som oftast vara med och förändra så därför är en chans till förtroendeuppdrag den största moroten.

Hur ser processen ut när partiet antar policys? – Jag tror att det är en väldigt stor skillnad på när man styr och när man inte styr. Om man styr så sitter man, som vi gör nu, med fem partier. Således måste partierna inom koalitionen förhandla mer. I dessa konstellationer förlorar partiet sin ståndpunkt i form av att det inte bara är ditt eget partis röst du ska föra fram utan det är allas röster i koalitionen. Dessutom är vi i minoritet, så totalt måste sex partier vara överens. Men är det så att du sitter i opposition så är det ofta genom fullmäktigegrupperna eller nämnderna som samarbetet sker. Sedan har vi ett kommunalt handlingsprogram, men det är rätt så övergripande och det kan hända väldigt mycket som inte täcks i det. T.ex. finns det ingen övergripande strategi för Covid-19. Detta är ett ganska klockrent exempel på hur det kan hända saker i kommunen hela tiden men där det inte finns en övergripande plan. Mer internt till vår valplattform 2018 så ser processerna ut som så att vi har olika arbetsgrupper. De här arbetsgrupperna får sedan utarbeta förslag gällande olika policyområden som de är ansvariga för och intresserade av. Där sedan vanliga medlemmar får komma och delta i dessa arbetsgrupper. Sedan la varje arbetsgrupp fram förslag till partistyrelsen och partistyrelsen sammanställde det hela. Sedan antogs hel valplattformen under ett medlemsmöte.

Hur ser rekryteringen ut av medlemmar? – Det är lite olika. Ofta är det så att man är intresserad av politik och kontaktar oss genom vår hemsida. Annars så är Lund en lite speciell kommun då det finns mycket studenter. Vi kan få en del medlemmar under vissa år och sedan lämnar dessa medlemmar när de blir klara med studierna. Men ofta kan man väl säga att vi har väldigt mycket medlemmar då det är valår och året efter valåret. Därför att medlemmar gärna vill göra en insatts under valet och därav inte behöver betala medlemsavgift nästa år.

Vilka möjligheter finns det för ansvarsutkrävande mot er som är förtroendevald för resterande medlemmar? – Årsmötet väljer om Liberalerna Lunds styrelse får ansvarsfrihet eller ej. Så där finns det ett ansvarsutkrävande. Sitter du i fullmäktige är det juridiskt sett omöjligt för ansvarsutkrävande för du är valda på ditt personliga mandat. De enda två kriterierna för att avsätta mig som representant för Liberalerna i kommunfullmäktige är att om jag skulle flytta och det andra om jag utgör en fara för kommunfullmäktige. Fara menas då med terror eller mord. Utöver det finns det inget ansvarsutkrävande. Vidare om övriga partimedlemmar i Liberalerna skulle gemensamt gå ut och säga att jag inte utför mitt uppdrag

som ordförande i Kultur- och fritidsnämnden så skulle även det utgöra att jag får svårt för att fullfölja mitt arbete. Men mer än så finns inte.

Hur upplever du valsystemet och dess förutsägbarhet? – Jag utförde faktiskt en sådan mikrosimulering. Det är relativt komplicerat. Men valspärrarna är inte så komplicerat, vi har ju bara en valspärr vid 2%. Något som jag kan tycka är problematiskt dock är att kommunvalet sker på samma dag som för riksdagen. Det blir således väldigt mycket fokus på rikspolitiken. Jag upplever även att personvalet inte fungerar i kommunvalen. Av alla fullmäktigeledamöter i Lund så var det bara en person som blev personvald, vilket var Ida Alterå. Så personvalen i Lund är i alla fall förvånansvärt svaga.

Ni Liberalerna vann två mandat i kommunvalet 2018, varför tror du att ni gjorde det? – Ett av skälen var att vi hade backat tre mandat i valet innan dess. Så vi backade 2010-2014 från 10 mandat till 7. Sedan har Lunds kommun en tradition att byta koalitionsstyrke om vartannat. Lunds invånare är konstant missnöjda. Sedan hade vi drivit en del viktiga lokala frågor, Moderaterna hade haft ledarskifte 2014 som kan ha spelat in. Det som var lite förvånade var FNL gick fram två mandat som är många av våra gamla medlemmar.

Var anser du att Liberalerna lägger sitt policyfokus i Lund? – Vi har gjort lite som i Landskrona, vilket är att vi försökt lyssna på vad olika grupper i Lund tycker och väga in det i vår politik.

Har Liberalernas politik fått konsekvenser för koalitionsarbetet? – Det tycker jag i viss mån. Men som jag nämnde förut så måste vi alltid samarbeta med ett oppositionsparti eftersom vi styr i minoritet. Där har vi samarbetat med Miljöpartiet när det kommer till vissa frågor i budgeten. Men ofta är det av vikt att inte låta Sverigedemokraterna blockera ett policyförslag.

Hur viktigt är ett samarbete med oppositionspartierna för att nå konsensus i policyfrågor? – Det är väldigt viktigt framförallt för Lund som byter majoritet vart fjärde år. Det innebär att en hel del frågor, såsom byggfrågor, som ofta tar mer än fyra år att genomföra. Så om det inte finns konsensus med oppositionspartierna där så rivs beslutet upp och det går inte att driva

våra policys i dessa frågor. Vill man göra långsiktiga reformer över tid i Lund så är det av vikt att koalition och opposition samarbetar.

Upplever du att ni bygger era policypositioner på hur ni har gjort det historiskt? – Ja det tycker jag till viss mån. Men sedan är kommunpolitiken väldigt personstyrd. Ofta kan man säga att det finns tre delar i ett parti. Dels finns det den här kärnan som har varit med väldigt länge, minst 10-15 år. Sedan finns dem här som upplever att det är häftigt att vara kommunpolitiker men som inser väldigt snabbt att det är mycket jobb. Slutligen finns det som nämnt studenter som efter sina studier tar sitt engagemang någon annanstans. Men de som är med i kärnan, de ändrar inte sin uppfattning speciellt mycket. Vilket medför att partiet tycker och arbetar till stor del enligt dessa personers preferenser. Slutligen kan det så vara att man som politiker inom ett parti driver en fråga väldigt hårt och sedan efter fyra år helt byter inställning, kan det leda till att man tappar förtroende från väljare och partiet. Men skulle det komma in en helt ny person, istället för mig som exempel, så kan den personen hela tiden hävda att det var den föregående politikern som tyckte så och så och att partiet nu har ändrat sig i frågan. Så politiken kan vara väldigt persondriven.

Får ni som näst största parti i koalitionen större genomslagskraft för era policyfrågor? – Det tycker jag vi får. Sedan har man delat upp nämnderna efter partiernas kärntressen och det är där man har mest genomslagskraft. Vi har skolan där vi har bra slagkraft.

Vad är dina personliga mål inom partiet? – Jag tycker det är roligt att påverka lokalt, jag har aldrig varit aktiv på någon annan nivå. Utöver det så påverkas kommunpolitiker och partierna i slutändan av att många har andra jobb vid sidan av. Jag arbetar tex. Som nationalekonom på IHE som arbetar med sjukhusfrågor. Jag skulle vara jävig om jag skulle ta ett uppdrag i regionen och det skulle handla om sjukhusfrågor. Jag har inget vidare intresse av att klättra hierarkiskt i partiet. Jag är nog klar med kommunpolitiken när jag känner att arbetet är utför.

Vad är dina viktigaste egenskaper som kommunpolitiker? – Jag har god kontroll över formalia, vilket är viktigt i en kommun. Jag har förståelse för den kommunala verktygslådan. Jag försöker använda den för att hitta på kreativa förslag. Sedan så kan jag använda den formella verktygslådan i och med att jag vet beslutsgångarna om jag fick avslag på beslut och

således ska överklaga beslut om de lades ner. Jag försöker kombinera en form av formalism och kreativa lösningar.

Anser du att det finns någon person bedriver ett bra arbete i partiet? – Man ska nog inte peka ut enskilda personer för då väljer man bort någon.

Finns det någon samhällspolitisk händelse som har påverkat det politiska landskapet i Lund? – Det stora som har påverkat Lund under de senaste 10 åren är spårvagnen. Det skapades till och med ett nytt parti i kommunen, vilket har påverkat det politiska läget avsevärt.

Hur såg förhandlingarna ut med koalitionspartierna efter valet 2018? – Vi analyserade hur valresultatet föll ut och var nöjda med att vi tog tillbaka två mandat. Sedan tittade vi på vilka partier vi kunde tänka oss att samarbeta med och det föll på kvintetten. Detta var inte ologiskt då vi haft ett starkt samarbete både nationellt och lokalt under många år. Vidare förhandlade vi lite olika positioner som varje parti skulle inta och även besluta om ett gemensamt ramprogram.

Upplevde du att ni i Liberalerna kompromissade vissa policyområden för att få större inflytande på andra? – Ja så är det säkert. Det är ingen enorm hemlighet att vi röstade för spårvagnen i Lund tillslut och det är ingen enorm hemlighet att vi röstade för att det inte skulle bli några fler spårvagnslinjer i Lund. Vad det beror på är nog inte så svårt att lista ut. Vi röstade dock innan allting klubbades emot en spårvagn i Lund.

Vilken typ av representationsstil använder du dig av? – Jag använder mig av en förtoendemannaroll men inslag av väljardelegat skulle jag vilja säga.

I vilken utsträckning ser du partiet som professionaliserat? – Det har blivit allt mer så. Desto större partierna blir desto mer professionaliserade blir det. Visserligen har Liberalerna blivit mindre nu, iaf på riksplanet. Vi har även infört politiska sekreterare i Lund. Pol sek:en skulle vi haft ändå med de gamla reglerna eftersom vi har kommunstyrelsens ordförande hos oss idag. När jag började var det fem kommunalråd och två politiska sekreterare för varje block. Nu är det sju kommunalråd och sju politiska sekreterare. I den mån den har blivit mer professionaliserat.

Finns det möjlighet för icke-förtroendevalda medlemmar att utöva inflytande? – Ja det gör det. Men det beror enligt mig inte på professionalisering inom partiet att göra. Det har mer att göra med att avsluta fullmäktigeuppdraget, som inte går. Utan det vill säga är att det finns en ganska stark möjlighet mellan valen och sedan går du med de fullmäktigeledamöter som blir omvalda. Således struntar jag i vad mitt parti tycker så kommer jag inte bli omvald till förtroendeuppdrag. Så visst finns det en möjlighet att påverka dem som vill bli omvalda och det finns en möjlighet att sätta listorna. Sedan finnas alltid möjligheten i en demokrati att påverka genom att skriva insändare till partier eller göra protestlistor.

Vilka policyområden gick ni till val på 2018? – Vi gick till val på skolan. Det är en av vår viktigaste fråga. Vår kampanj fokuserade mycket på olika sakfrågor. Men sen finns det alltid en helhet om hur ekonomin ska se ut och hur man ska finansiera den. Sådana övergripande frågor får dock inte lika stort genomslag som de sakpolitiska.

Moderaterna, Centerpartiet och Liberalerna gick alla till val på ett tryggt och säkert Lund men Liberalerna fokuserade mer på en övergripande bild av hur läget blir bättre men att det behövs göras mer. Upplever du den här skillnaden när ni arbetar ihop? – Skillnaden mellan Moderaterna och Liberalerna i partistrukturen är att Liberalerna är ett mycket mer decentraliserat parti. Decentraliserat på vi så vis att styrs av rikspolitiken från Stockholm. Men sedan är det inte alltid så att många bryr sig om det man säger i Stockholm. Detta resulterar i många konflikter i partiet då man inte riktigt bryr sig om riksorganisationen. Medan Moderaterna har en riksorganisation som man mer sluter upp bakom. Moderaterna behöver för den delen inte vara mer toppstyrd. Men i Liberalerna säger vi vad vi tycker. Det innebär att vårt handlingsprogram utformas mer utefter situationen i Lund.

Hur upplever du att det fungerat i Kultur- och Idrottsnämnden och har det underlättat att vara ordförande? – Jag tycker det har fungerat bra. Det underlättar som ordförande, för man har ett informationsövertag gentemot de andra politikerna då jag har en bättre tillgång till tjänstemännen. Sedan kan det få genomslagskraft att vara ordförande då folk lyssnar mycket på en ordförande och ordförande har sedan att ansvar mot media. Så om jag som ordförande för nämnden och sedan yttersta representant för koalitionen förmedlar något finns det en viss respekt. Jag har även det yttersta ansvaret om det skulle bli något fel, vilket kan påverka partiet och koalitionen.

Hur ser det på framtiden för Liberalerna? – Liberalerna kan fortsatt vara ett viktigt parti i Lund. Annat kan vi säga på riksplanel. Det som jag tror kommer bli den stora fråga framöver för Liberalerna men även de andra partierna är hur Lund växer väldigt mycket. Men samtidigt finns det en vilja att behålla småskaligheten. Hur får man en stor kommun men utan en storstad? Det här kommer bli en stor frågan och det är därför FNL har blivit så stora. För det är inte bara spårvagnen. Avslutningsvis är finns det många frågor som är lagbundna. Som exempel kan partierna inte internt välja att bedriva skola eller inte, utan partierna kan endast bestämma premisserna och ekonomin rörande det.

13.4 Fredrik Ljunghill, ledamot i Kommunfullmäktige & 1:a vice ordförande Kommunstyrelsen, Partiordförande, Moderaterna

Vad gör du som representant för Moderaterna i Kommunfullmäktige? – Jag är den politiska ledaren för Moderaterna, utåt sett. Sedan har vi även en gruppleddare, vilket är en person som leder partiets gruppmöten inför kommunstyrelsen sammanträden (det tillfälle då partiet slår fast sin åsikt i aktuella frågor). Jag som även är första namn för partiet politiskt i föredragande för fullmäktigegruppen. Detta står även i Moderaternas stadga där vanliga medlemmar även är välkomna. Så för att sammanfatta, min roll är att leda partiet, vara den som är mest synlig i debatten.

Vad hade du velat ägna mer tid åt? – Att jobba tillsammans med vår gruppleddare för att bygga strukturer och processer för att skapa delaktighet. För att folk ska känna ett driv för att vara aktiva i debatten. Detta beror ju på hur många och vilka som är förtroendevalda, vem som leder partiet osv. Men samtidigt skulle jag vilja lägga mer tid på det extroverta arbetet.

Hur värderar du som partiordförande policy, ämbete och röster? – Alla demokratiska organisationer styrs av majoritetsbeslut. Så du kan ju vara ett litet parti och ha mycket inflytande för att du behöver ju ändå komma över 50% tröskeln för att få igenom din vilja. Vi har ju dem som har två mandat (KD) och vi som har 11 (M). Det innebär även att mindre partier kan få igenom sin vilja. Men när det gäller policy i partiet, så vill vi ju röstmaximera. Samtidigt måste man hålla sig till sina principer. Så ämbete vet jag inte, det är ju partiets

stryka i form av mandat som ger en rätten att kunna hävda ämbete. Så vad betyder det sen för att förverkliga policy? Det är svårbedömt. Man kan ju tro att om man besätter tunga ämbeten så har man större möjlighet att bedriva policy. Men så behöver det inte vara i och man är beroende av de mindre partierna, koalitionen och oppositionen. Vi har som exempel ordförandeposten i socialnämnden, det betyder inte att vi alltid kan bedriva vår politik utan det krävs majoritet i nämnden. Så det handlar om förhandling och soft-power. Utåt sett och detta är något som är intressant att ta upp i uppsatsen och det är att från allmänheten sett så finns uppfattning om att det är en stark man eller kvinna som bestämmer allting och det kan vara internt i det egna partiet som i kommunfullmäktig. Men jag menar att det mestadels är förhandling. Där man som skickligast får igenom något utan att ens motpart får igenom något. Detta händer ju även inom en koalition men eftersom vi är minoritet krävs det förhandling med opposition.

Använder sig partiet av utomparlamentariska organisationer, för att se till

kampanjmobilisering eller väljarpreferenser etc? – Lokalt, nej. Moderaterna jobba mer med detta förr i tiden. Man skapade nätverk. Självkritiskt sett tycker jag att vi måste jobba mer med nätverk när det kommer till sakfrågor. Där man kan locka till sig nya människor utan att det är partipolitiskt kopplat. För när partiet kan samlas under ett gemensam fråga utan att den för den delen blir sammankopplad med partiet så tror jag att det finns större chans för genomslag och där kan utomparlamentariska organisationer underlätta.

Får ni lokalt partistöd? – Det är kommunen som årligen betalar ut en klumpsumma, baserat på antalet mandat man har i kommunen.

Får ni privat partistöd? – Nej. Svenskar tenderar att inte ge till politiska bidrag. Detta tror jag beror på partistödet, vilket skiljer sig väldigt mycket från hur det är internationellt.

Hur många aktivister använder ni? – Mellan 70-100 i alla fall när vi talar om en valrörelse.

Hur kompenseras aktivister? – Ingenting egentligen. När vi ser till policy, så är aktivister personer som gärna vill vara med i samråd och komma med nya idéer. Därför tror jag att folk som engagerar sig, upplever vår politik som att det är vad man vill driva och på så sätt en implementering av policy i framtiden. När vi talar om ämbete i partiet så talar vi inte explicit

om att man utlovar förtroendeplatser men det byggs upp förväntningar för ett gott utfört arbete som sedermera övervägs in som en helhet när vi tilldelar poster. Men vi måste även se till jämställdhet, geografisk tillhörighet och där är det viktigt för partiet att ha olika personer från olika bakgrund.

Hur ser processen ut när ni ska anta policy? – Den ser nästan likadan ut hela tiden. Vi har en partiorganisation som är den ideella organisation som sedan har en paraplystyrelse, kretsen. Där initieras vad våra policyfrågor ska vara till nästa val. Så då tillsätter vi grupper som fokuserar på olika policyområden. Här brukar vi även bjuda in externa aktörer som kan ha en god och viktig bild av hur läget ser ut på olika områden. När det sedan är klart kommer ett utkast som går till kretsstyrelsen där alla olika Moderata föreningar i Lund är representerade. I detta läge går man igenom plattformen för att se vad som ska strykas eller fokusera mer på. Men själva beslutsprocessen som helhet är att det tas på remiss i partiorganisationen. Det kan se lite olika ut från val till val men vanligt sett sker det hieratiskt från kretsstyrelsen till en partiföreningsstyrelse och sedan får de yttra sig. Sedan antas valplattformen på ett årsmöte.

Hur ser rekryteringen ut av medlemmar? - Hela landet har vikande medlemstal. Förtroende för kommunpolitiker sjunker, för färre och färre känner någon som är kommunpolitiker. Men den huvudsakligen rekrytering sker hos oss av någon som är intresserad och tycker att vi ligger rätt till politiskt. Självklart ökar antalet inför ett val när debatten intensifieras. Sedan kommer det in folk som känner någon annan som är aktiv.

Vilka möjligheter finns det för personer att klättra i partiet? – I ett parti som Moderaterna, som är ett stort parti lokalt, beror mycket av valresultat, dvs hur många poster vi har att besätta. Om jag ska göra en jämförelse så tror jag att det är lättare att klättra i ett ungdomsförbund, där finns mer av den sociala biten. Men det är svårt att ge ett objektivt värde. För som sagt det beror på hur många uppdrag som finns och finns det fler förtroendeuppdrag i partiet så ökar ändå sannolikheten för att det uppstår en vakans. Det kan ju vara så att någon flyttar eller får jobb någon annanstans och då måste vi tillsätta den platsen.

Hur upplever du valsystemet? – Svårt att uttala sig. Men vi diskuterade det förra mandatperioden, för att jag tror att vallagen hade ändrats. Så kommunen hade att beslut om

valkretsindelning och det styr delvis om vad lagen säger om att det ska finnas ett visst underlag av väljare. I Lund hade vi förutsättningar för att ha två valkretsar men vi landade tillslut i en. Jag tror att det hade gynnats oss av att ha två, för större partier gynnas av det i form av fler mandat. När det kommer till valspärr har jag en personlig åsikt. Med tanke på att vi har mycket lokala partier i Sverige, till exempel (FNL) i Lund. Så komplicerar detta beslutsprocesser. Alla ska ha inflytande över policy osv, så det blir mer trögstyrt. Det är inte säkert att kommuninvånare gynnas av saker tar längre tid eller att beslut är sönderkompromissade. Det hade även varit intressant om valspärren var något högre. Med tanke på att valspärren ligger på 2%, så finns det då verkligen en enighet för några få medborgare (2%) att skapa legitimitet? Det kan man diskutera.

Ni förlorade två mandat 2018, varför gjorde ni det? – Det är alltid en diskussion om den lokala påverkan på ett valresultat och å andra sidan den nationella sidan. Det finns mycket som tyder på att det nationella smittar av sig, framförallt i Lund. Så svårt att säga varför eller vilka policyfrågor vi misslyckats med. Jag tror att det krävs starka profiler som ofta drar ett valresultat för ett parti. Men visst spelar det roll att jag som företrädare förmedlar och förmedlar rätt policy. Men jag förmedlar inte policy ensam och vi kan ha haft en riktning historiskt men som vi nu har ändrat och då är det viktigt att kunna förmedla det.

Vilka policyfrågor är viktiga för er i Moderaterna? – Det viktigaste för oss är att hålla ned skatten. Vi har en väldigt högskattesats. Det finns sällan en korrelation mellan skattesats och effekt, i alla fall för den upplevda medborgaren. Sedan är det också viktigt för oss med valfrihet. Det finns ständigt en motkraft. Vi har alltid pratat om de här frågorna för kampen upphör aldrig för vissa vill bara ha saker till offentlig sektor medan vi är förkämpar för att ta in andra alternativ. Sedan även näringslivet.

Får dessa policydimensioner konsekvenser för ert samarbete med koalitionen och oppositionen? – Ja, när det kommer till skatten. Här kan vi ju se det som handlar om meritvärde i skolan och kronor per elev, sedan finns det klart andra dimensioner i skolan. Men även nöjdhet på äldreboende även fast det kostar mycket mer, där finns ingen korrelation. Så, detta är det vi får jobba mest med. Vi försöker ju påverka dem andra men det hjälper inte att tjata så det handlar om att övertyga de vi samarbetar med. Plus att vi har en verklighet att förhålla oss till, vilket är kommunens ekonomi. Det har även skett ett moderat paradigm. De

andra borgliga partierna och FNL, de driver själva policys eller är med oss att driva policys i vår kommun som koalition som de för 10 år sedan inte alls hade bedrivit. Detta kan ju bero på att de vill locka väljare från oss eller att partierna har blivit påverkade av opinioner och samhällsdebatten. Även nu när vi presenterade ett budgetförslag för en månad sen så fick alla partiet ge och ta lite och vi landade på 1.9% överskott av det totala resultatet. Kvintetten blev då lite förvånade medan jag ansåg att vi inte kunde jaga kostnader på det sättet. En liten förhandlingsteknik.

Påverkas ert val av policyområden av policys ni arbetat för historiskt? – Vi är konsekventa historiskt sett. Visst finns det policys som vi omvärderat men vi behåller en konsekvent ställning.

Hur mycket måste ni samarbeta oppositionspartierna? – Inte så jättemycket. Vi har ett budgetsamarbete med Miljöpartiet. Kvintetten med Miljöpartiet kom överens om en lägstanivå för hur mycket pengar alla nämnder skulle få. Det var känt för alla att det skulle vara kärvt. Så vi kom överens om en miniminivå vad gäller skola, äldreomsorg och sociala frågor. Sedan fick vi göra några eftergifter, kanske inte på pränt, men att vi lovade Miljöpartiet att driva vissa frågor så som dem ville. Men utöver det finns inte några organiserade samarbeten. Vi styr även med mål och indikatorer. Dvs, det finns en enorm befintlig kostnads massa, så hur styr du den för att fokusera på något som vi tycker är prioriterat. Där gick faktiskt vi på pumpen för vårt fullmäktigemål, för hur vi ville i kvintetten att styrelser och nämnder skulle jobba. Där hittade vi inte en majoritet i kommunfullmäktige.

Vad är din personliga mål inom partiet? – Det sammanfaller med partiets mål, lyckligtvis. I första hand att styr minst i en mandatperiod till. Att styra är A och O. Min filosofi är att söka största möjliga inflytande och att inte låta det bästa bli det möjligas fiende. Därtill även maximera på policyfronten istället för positioner och ämbeten man har. Men sen är det ett prioriterat mål för oss att ta över Kommunstyrelseordförandeposten också. Inte personligen för mig men det är för partiet viktigt för vi är det största borgliga partiet. Detta är även ett skäl för självbilden men även en logik att vi ska ha det?

Finns det några samhällspolitiska händelser som har format politiken i Lund? – Vi har ju det med höghastighetståg. Detta har format den politiska debatten i Lund. För det är inte bara det

att det är omständligt att ta sig öst-väst utan det är även hälsofrågor om buller och partiklar osv. Så frågan blir hur ska vi driva det här som parti? Även lokalt som nationellt när det är en sådan omfattande fråga.

Anser du att koalitionsarbetet var självklart? – Nja, det var mer självklart att de traditionella allianspartierna skulle samarbeta. Vi diskuterade ju även om vi skulle ha ett ännu mindre majoritetsstyre med fyra partier osv. Där kom frågan upp om ett passivt stöd precis som det ser ut nationellt nu. Hur det landade var att vi gjorde en ren sakpolitisk bedömning. Var ligger de andra närmst vad vi vill genomföra.

Vilken representationsstil använder du dig av?, Förtraendemannaroll, väljardelegat eller partiombud? – Jag lägger övervikt på partiombudsman med viss mån av de andra två. Givetvis är jag lyhörd för väljaropinion men förtraendemannarollen är ju att man har ett starkt mandat från väljarna. I kommuner finns det ingen stark personvalskultur och vi har ju inom partierna en stark interndemokrati, vilket resulterar att vi väldigt sällan röstar om olika sakfrågor.

Finns det något policyområde som ni internt haft svårigheter med? – Byggandet och expansion skulle jag säga har varit problematiskt. Många partier har en tydlig linje medans vi försöker hitta en gyllene medelväg. Så internt sker en diskussion i partiet. För Lund har många bördiga åkermarker, så det kan vara svårt att expandera på så sätt. Vi har även några ödetomter, men där är det fortfarande svårt att bygga effektivt. Vi har även en intern opinion om att vi inte ska expandera så mycket då det finns många miljö- och samhällskostnader som gör det ineffektivt. Om vi bygger nytt måste det vara samhällsmässigt försvarbart, alltså ekologiskt, geografiskt osv. Sedan om vi expanderar måste vi bygga skolor.

Hur ser framtiden ut för Moderaterna? – Den ser god ut. Vi har lagt mycket tid och resurser nu på att skapa interna processer och strukturer, lite oljefläcksteorin. Är man inte stark och riggad internt på rätt sätt för att formulera policy eller ha en förankring, få folk att känna gemenskap, då har man det svårt att dra full nytta av policy, som är synlig. Där det på lång sikt blir svårt att driva igenom politik. Detta är något som vi lagt mycket tid på denna mandatperiod. Sen tror jag att det framöver kommer inrikta sig på policy-making även PR och opinionsarbete.

13.5 Camilla Ländin, ersättare Kommunfullmäktige, Kretsordförande, Centerpartiet

Som representant för Centerpartiet, vad gör du i kommunfullmäktige? – I

kommunfullmäktige är jag ersättare, vi har fyra mandat i fullmäktige och två ersättarmandat. Det betyder att jag tjänstgör om någon har förhinder. Ersättare förväntas även vara på plats under sammanträdena. Vi har yttranderätt men röstar inte. Detta är något som varit högst aktuellt under pandemin eftersom fullmäktige bestämde att endast hälften av ledamöterna kunde vara på plats och att det fanns en del personer i riskgrupp.

Vad gör du som kretsordförande? – Det handlar om det organisatoriska i den lokala partiföreningen. Vidare handlar det om att hålla ihop partiet och arbetet som vi bedriver framåt. Även är min uppgift att se till så att de som är medlemmar i partiet och andra icke-förtroendevalda får en plattform inom partiet. Därtill försöker jag bjuda in till politiska samtal samt även se över vilka frågor som är relevanta för partiet i kommunen. Som exempel kolla upp vilka frågor vi kan plocka upp i olika delar av kommun där vi som senast berörde biogasmacken i Dalby. Detta är en fråga som florerat under ett par år och Kraftringen anser nu att anläggningen är gammal och behöver flyttas. Så då hade vi en av våra medlemmar som uppmärksammade det och det ledde till att vi skrev en debattartikel. Detta är också ett sätt att uppmärksamma något som ligger i linje med vår rikspolitik men även som är en lokal fråga.

Vad skulle du vilja ägna mer tid åt som kretsordförande? – Jag skulle egentligen vilja driva mer allmänpolitiska samtal. Dessvärre är det en liten krets av aktiva medlemmar. Vi kanske är en kärngrupp på 25 personer och alla dessa personer har något slags uppdrag i partiet. Det är även i den här kärnan som vi bedriver alla politiska diskussioner och processer. Det handlar mycket om avrapportering. Men, som sagt, det jag skulle vilja ägna mer tid åt är att föra samtala om vad som är relevant i partiet och kommunen. Inte bara för medlemmar utan även för andra invånare som har ett politiskt engagemang. Jag gör nu min andra mandatperiod och vi påbörjade arbete i fjol men nu ligger det mesta på is på grund av Corona.

Hur värderar du policy, ämbete och röster? – Allt går som en triangel. Men för mig är det viktigaste att de beslut som kommer fram och de riktlinjer som kommer fram ligger i linje

med den ideologi vi i Centerpartiet står för. Men självklart, för att kunna göra det måste vi ha ett röstantal och för att kunna påverka behöver man inneha en viss position, ämbete. Men för mig är det viktigast att vi bedriver policy som är ideologiskt bunden till Centerpartiet. Om vi ser det nationella perspektivet och JÖ så kan vi ju se att förhandling med olika partier, som i Centerpartiets fall, leder till att vi kan bedriva policyfrågor som är viktiga för oss. Det handlar ju om förmåga att vara pragmatisk och hitta en samförståndslösning.

Använder partiet sig av utomparlamentariska organisationer för kampanjarbete eller policyutveckling etc? – Ja men det gör vi. Centerpartiet är en folkrörelse. Vi har funnits länge. Vi har nära kontakter med exempelvis LRF. Dem är inte politiskt bundna av oss så de är ju helt fria att bedriva sin agenda. Men vi har ganska stor samsyn i många frågor och vi har faktiskt ganska många medlemmar som har ett engagemang för LRF på olika nivåer. Sedan har vi även samarbete med Studieförbundet – Vuxenskolan.

Hur ser ert partistöd ut? – Vi får lokalt partistöd och det är ju i korrelation med hur många mandat vi får.

Får ni privat partistöd? – Nej.

Hur många aktivister använder ni? – Om vi ser till de senaste valrörelserna och då den senaste valrörelsen så är vi en väldigt liten grupp, kanske 20. För mig har Pride varit en hjärtefråga. För om vi inte kan synas och engagera oss där som är en väldigt liberal fråga, så behöver vi inte vara någon annanstans. Jag hade önskat att vi kunde vara många fler som syntes och bedrev ett sådant arbete. Det blir låter för sårbart om vi bara är 15-20 personer.

Hur kompenseras aktivister? – Egentligen ingen compensation. Men sedan är det ju också så att de som är intresserade av att få ett uppdrag är ofta engagerade i valrörelsen. För dessa personer är också ofta intresserade för vår politiska frågor samt att de vill sälja in sig själva. För när vi ska nominera vår fullmäktigelista så är det väldigt många som hör av sig och som inte varit aktiva i Centerpartiet i Lund innan. Det är inte dem vi prioriterar när vi gör våra nomineringar. För vi vet inte ens vad dem står för eller om dem står för Centerpartiets värderingar. För att kunna få ett ämbete behöver man visa var man står. För annars kan jag som kretsordförande få stå till svars för denna persons uttalande osv.

Använder sig partiet av en decentraliserad process när ni ska anta policys inom partiet? – Ja, vi är ett decentraliserat parti överhuvudtaget. Vi sätter ett värde på att ha förankring så långt ut i organisationen som möjligt. Eftersom vi bedriver en politik om att man ska kunna leva och arbeta var som helst i landet måste det också genomsyra vår interna process. Så när vi tar fram vår valplattform så försöker vi göra det så nära som möjligt med invånarna.

Hur ser det ut när partiet antar policys? – Vi har partistämman vartannat år. I höstas hade vi stämman i Karlstad, där vi antog policys för vissa programområden. Som exempel vill vi och behöver policy som gäller för skola och utbildning, omsorg, och klimat. Dels ser processen ut som så att partistyrelsen tar fram förslag genom utskotts- och förankringsarbete men även genom de motioner som alla medlemmar har möjlighet att skriva. Så det är en blandning av hur den högsta partiorganisationen och de lokala organisationer samarbetar och kommer överens. Sedan röstar ca 1000 personer i plenum. Sedan har man en mandatfördelning där varje krets, såsom Lunds. Så varje kommunkrets har en röst. Sedan har Skåne vissa utjämningsmandat. Så Skåne är väldigt representerad och Lunds kommun som är stor får viss förmån av det.

Hur ser rekrytering ut av medlemmar? – Vi skulle kunna bli mer effektiva. Det hänger delvis ihop med att vi är en liten organisation. Men visst vi skulle kunna vara ute på gatan och rekrytera mer. Men annars så ser vi nationellt, om Annie har varit i TV så ser vi fler medlemmar. Detta hänger även ihop med inför och efter val, där vi innan val får ett uppsving och efteråt, beroende på hur det gått, kan se en nedgång. Vi såg efter kommunvalet 2014, när SD fick ganska stort inflytande, ett uppsving, som en motreaktion mot SD. Men överlag är Annie vårt dragplåster.

Vilka möjligheter finns det för ansvarsutkrävande inom partiet? – Till att börja med finns den organisatoriska biten. För om jag som kretsordförande skulle förskingra våran kassa, så har ju medlemmarna som ska utkräva ansvar och inte bevilja ansvarsfrihet. När det kommer till det politiska ansvaret så är det dem i fullmäktigeposter eller nämnduppdrag som har ett personligt ansvar.

Hur upplever partiet valsystemet, såsom valspärr och mandatallokering? – I min roll som kretsordförande är det inte speciellt komplext. Vi får väldigt mycket stöd från Skånedistriktet, som är en tjänstemannaorganisation i att beräkna mandat osv.

Ni vann ett Mandat 2018, varför gjorde ni det? – Jag tror verkligen inte att det var ett kommunalt mandat som vi fick. Utan det var ett nationellt. Man har nog röstat på oss lokalt för att man gillar rikspolitiken. Vi hade som mål med fem mandat men jag tycker att vi inte har varit tillräckligt bra på att spetsa oss i de lokala och kommunala frågorna. Det hänger även ihop med att kommunpolitiken den är knepig. För det handlar mycket om samförstånd och ska man vara riktigt krass så är det väldigt långa debatter i kommunfullmäktige och det gör vi ofta i frågor som vi är rörande överens i. Men egentligen är det inte så stor skillnad i sakfrågor när det kommer till den kommunala politiken. Vi tycker ungefär likadant och det gör det svårt för ett litet parti utan färgstarka företrädare. Tittar man på Liberalerna så har dem Philip Sandberg. Han är duktig på att profilera Liberalerna, inte genom att driva en hård politisk agenda, utan genom att vara sympatiskt och tillgänglig.

Var anser du att partiet lägger sitt policyfokus? – Vi har av tradition mycket fokus på att hela kommunen ska leva. Allt vad gäller infrastruktur och medborgarservice. Tidigare har vi pratat mycket om de värdefulla åkermarkerna. De är av tradition värdefulla Centerpartistiska frågor. Sen såklart även klimatrelaterade frågor. Jag skulle även att vilja bedriva mer policy vad gäller företagande. Vad gör vi som exempel med alla småföretag som förlorar sin verksamhet i och med Corona. Därtill har tillgängligheten varit en viktig fråga. Vi fick slåss för två timmars friparkering i stan. För det går stick i stäv med den politik som Miljöpartiet vill driva och där krävs det en avvägning med oppositionspartierna.

Hur viktigt är samarbete med oppositionspartierna för att nå konsensus i era policyfrågor? – Det är jätteviktigt. Men som jag nämnde förut, vi står ofta nära varandra i många frågor. Det märker vi inte minst just nu mer Corona. Det är endast SD som gått emot.

Påverkas era policyfrågor och er politik av hur ni bedrivit policy historiskt? – Det är klart att historien spelar roll. Framförallt för ett parti som Centerpartiet som har en sådan djup förankring i jorden. Som har en landsbygdstradition som vi inte kan släppa. Det gör ju också

att när vi ska utse våra företrädare försöker vi alltid ha en bred geografisk spridning. Ibland till och med på ett sätt som tar över kompetens.

Vad är dina personliga mål inom partiet? – Jag tycker att det är intressant att arbeta i nämndspolitiken. För det är ute i nämnderna som man har möjlighet att påverka och bedriva Centerpartiets politik. För fullmäktige är en koloss. För där handlar det om att göra sin röst hörd. Vi har en mycket mer kreativ diskussion i servicenämnden som jag sitter i.

Ser du någon tidshorisont för dig inom partiet? – Nej egentligen inte. För förtroendeuppdrag kräver att man sätter sig in i nya saker, något jag inte hade gjort om jag inte hade haft ett förtroendeuppdrag. Så det är spännande.

Vad är dina viktigaste egenskaper som kretsordförande? – Att jag har ett driv och en entusiasm och jag tycker att det smittar av sig på de andra medlemmarna.

Finns det någon samhällspolitisk händelse som har påverkat till politiska landskapet i Lund?
– Flyktingkrisen 2015, vilket är en jättestor fråga fortfarande. Dels var det där som många av våra medlemmar och aktiva valde väg. Antingen valde man att stå för våra värderingar om ett öppet och välkomnande samhälle. Allt lever liksom kvar. Det påverkar hur vi arbetar på lokal nivå. Som exempel satsningar för socialtjänsten, boende, utbildning osv. Tittar man bara lokalt så är spårvagnen en vattendelare. Vi stod emot så länge vi kunde men när det väl kom till sak så ansåg vi att det var bättre att vi var enade.

Hur såg förhandlingarna ut med koalitionspartierna efter valet 2018? – Vi hade förhandlingar redan innan valet. Men sen så står vi på valnatten med ett väldigt osäkert resultat. Vi var tvungna att knyta andra typer av allianser än vad vi har behövt innan. Av tradition så utser varje parti två representanter som för förhandlingar. Detta gör vi och de andra partierna för att hitta en konstellation som fungerar rent politiskt men också där vi har tillräckligt med mandat för att bedriva vår gemensamma politik. Som exempel gjorde vi upp med Miljöpartiet för budgeten 2020. Det är konsekvens av att vi inte har egen majoritet. FNL kändes också självklart ideologiskt. Det finns många gamla borgerliga politiker där. Det som däremot blev påtagligt var att det fanns en politisk omognad hos FNL. De har ingen ideologisk bas så de kan svänga i olika frågor.

Vilken representationsstil använder du dig av? Förtoendemannaroll, väljardelegat eller partiombud? - För min del är det en förtoendemannaroll, helt klart. Men mitt förtroende uppdrag, både formellt och informellt, bygger på att jag inte uttalar mig rakt emot vad partiet tycker. Man skriver under en kandidatförsäkring när man tar ett förtroendeuppdrag, att man ska använda sitt eget omdöme men inte skadar partiet. Det kan handla om att jag inte får ingå allianser som inte partiet har godkänt.

I vilken utsträckning är partiet professionaliserat? – I ganska stor utsträckning. Visst är det viktigt att ha en folkrörelsekänsla. Men däremot att driva en politisk verksamhet i en lekmannaroll skulle inte fungera. Vi har en bra riksorganisation som anordnar konferenser och utbildningar, vilket är viktigt. Sedan har vi distriktsorganisationen som har som uppgift att hålla ihop det regionala arbetet.

Finns det möjlighet för icke-förtroendevalda partimedlemmar att utöva inflytande? – Det tycker jag att det gör. Men vi är inte så bra på att fånga upp alla åsikter. För när vi får en ny medlem så försöker man etablera kontakt direkt. För när man blir medlem finns det ett initialt intresse från personen att påverka direkt, utan att behöva ett förtroendeuppdrag.

Efter valet 2018, fick ni offra någon policyfråga för inflytande? – Nej det tycker jag inte. Men däremot att vi och KD var relativt små mandatmässigt när vi skulle fördela de olika förtroendeposterna i nämnderna. För på våra fyra mandat har vi en ordförandepost och en vice ordförandepost. I förhandlingarna med de andra koalitionspartierna så fick vi ge oss och de fick fler poster. Hade det varit andra partier än just dessa hade det nog garanterat sett annorlunda ut och mer fördelat efter proportion än att hålla sig väl med.

Vilka policyområden har ni haft mest genomslag med ? – Lundaeko. Vilket är ett klimatarbete i kommunen, vad gäller ekologisk mat osv. Ekologiskt är inget vi tycker är bra. Vi vill ju ha mer närproducerat än äpplen som är ekologiska från Argentina. Vi hade bland annat en diskussion i fullmäktige om det här och där höll inte oppositionen med oss. Frågan är liten men för partiet och mig är den principiell viktig och där fick vi med oss koalitionen.

Har ni haft policyfrågor som varit svåra att implementera? – De små skolorna på landsbygden. Små barn ska kunna gå i skola som är så trygg och nära som möjligt. Men vi vet också att ekonomin är svårt att få ihop.

Centerpartiet, Moderaterna och Liberalerna gick till val på ett tryggt och tillgängligt Lund.

Har du märkt någon skillnad i hur ni vill arbeta med sådana frågor? – Ja verkligen.

Övervakningskameror, var något som vi motsatte oss. Vi såg inte det faktiska behovet. Mer en upplevde otrygghet än faktisk otrygghet om tittar på antal anmälningar. Men även den personliga integriteten, som liberal. Moderaterna hade drivit det hårt, även Liberalerna och där fick vi ge oss.

Hur ser framtiden ut för Centerpartiet i Lund? – Det är svårt. Vi har fått en nytändning, vilket hänger ihop med att vi går hem hos studenter. Vi behöver fånga upp det engagemanget. Så där finns det en boost. Vi kan även inte bortse från Annieeffekten. Men våran utmaning är att vara lokalt och kommunalt relevanta. Lyckas vi med det kan vi öka ett mandat 2022.

13.6 Inga-Kerstin Eriksson, ledamot Kommunfullmäktige, Partiordförande, Centerpartiet

Vad gör du som representant för Centerpartiet i kommunfullmäktige? – Jag är kommunalråd och ledamot i kommunfullmäktige, kommunstyrelsen samt kommunstyrelsens arbetsutskott. Dessutom ordförande för vård- och omsorgsstyrelsen i Lunds kommun.

Hur definierar du dina arbetsuppgifter? – För det första, när det kommer till

kommunstyrelsen, så är det ett övergripande arbete på många olika fronter. Detta då jag representerar partiet inom många områden. Jag är som exempel ansvarig för miljö, så jag är miljökommunalråd också. Så för mig är miljöfrågorna väldigt viktiga. Därtill är jag ansvarigt kommunalråd för kommunens fastigheter förvaldade av serviceförvaltningen/

servicenämnden. Samtligt är det så att jag vill att hela kommunen ska leva och utvecklas. Så min arbetsuppgift som så är att försöka arbeta och inkludera alla byar och mindre tätorter utanför Lunds centrum. Sen eftersom jag är ordförande för vård och omsorg, så ligger dessa frågor väldigt nära hjärtat.

Vad vill du som partiordförande för Centerpartiet? – Jag vill att vi driver en aktiv miljöpolitik, att vi ser till att hela kommunen lever och tillhandahåller god basservice ute i de mindre tätorterna också. Detta så att vi kan ha kvar skolor, vård och omsorg överallt i Lunds kommun.

Vad är det viktigaste som kommunpolitiker? - Det viktigaste är att vi lyssnar på våra kommuninvånare i olika sammanhang, att vi har dialoger och att vi är öppna för att diskutera olika frågor. För det finns ju alltid olika vinklar och svar på problem. Genom att lyssna och diskutera med invånarna så tar kan man sedan ta en diskussion inom partigruppen och olika medlemmar för att ta ett gemensamt beslut för hur man ska gå vidare.

Vad skulle du vilja ägna mer tid åt som partiordförande för Centerpartiet? – Jag skulle vilja än mer vara ute och träffa medborgarna.

Hur värderar du policy, ämbete och röster? – Det som jag tycker viktigast är definitivt hur många röster vi får. För det påverkar hur många ledamöter vi får i olika nämnder och styrelser i kommunen. Ju fler vi är aktiva, ju fler som får ett förtroendeuppdrag, desto enklare är det att diskutera de olika centerpartistiska frågorna i kommun och få en förståelse för hur och varför beslut tas.

Använder ni utomparlamentariska organisationer? – Det finns organisationer som vi har nära samarbete med. Framförallt LRF men även andra föreningar. Det kan handla om allt mellan kultur till andra sakfrågor.

Hur många aktivister använder partiet? –Det kan ju bero på vad man anser är aktivister. För vi har ju medlemmar som är aktiva i olika föreningar och sammanslutningar, vilka ska återspeglar den värdegrund vi har i Centerpartiet. Men exakt antal vet jag inte, det beror på om det är inför val eller inte. Vi är ett fåtal sett till andra partier i alla fall.

Hur kompenseras aktivister? – Efter ett val så kan vi se hur många poster vi får för i olika nämnder och styrelser och då sätter vi oss ned för att se på vilka som passar. Är det så att vi har fått många nya medlemmar så frågar man dem var eller vad deras intresseområde är. För

det är jätteviktigt att veta att de som får förtroendeuppdrag hur omfattande de än är så är det jätteviktigt att de representerar och för den politik som vi i Centerpartiet står för. För vi har en valplattform som man måste skriva under på att man accepterar det som står och att man komma jobba utefter den plattformen.

Ni utlovar således inte ut vissa policyfrågor som aktivister kan få driva själva? – Nej, men visst är det en speciell fråga och att partiet sympatiserar helt så kan det fungera. Men som exempel om det är en skolfråga, där personen driver jättebra politik utifrån var Centerpartiet står så kan det sedan vara jättesvårt om personen i fråga sedan i en annan nämnd driver en helt annan politik än vad Centerpartiet vill. Så på så vis kan vi inte utlova några direkta policyfrågor för det är helhetsbilden som avgör.

Använder Centerpartiet en decentraliserad process när ni antar policys? – Ja det gör vi. Vi anser att det är jätteviktigt att vi skickar ut det på remiss, att vi berättar att vi träffas och att vi har olika möten när vi som exempel ska fastställa vår valplattform. Vi har alltid möte före såväl kommunstyrelsen samt kommunfullmäktige med förtroendevalda och medlemmar.

Om vi ser mer internt till Centerpartiet, hur ser det ut när ni tog fram valplattformen 2018? – Först så samlas man i olika grupper som har fått i uppdrag att ser över de olika policyområdena vi vill ha in i programmet. Sedan sammanställer man det och skickar ut på remiss, får tillbaka och skriver om ett synpunkter. Sedan antar man valplattformen på ett kretsårsmöte. Där är alla medlemmar och kallade och alla har samma rösträtt.

Hur ser vanligtvis rekrytering ut av medlemmar? – Det kan vara ett torgmöte, där man diskuterar olika frågor. Detta kan vara en diskussion om olika frågor där man har en debatt och ett intresse som gör att man sedan vill engagera sig inom vårt parti.

I vilken utsträckning anser du att det finns möjlighet för nya medlemmar att snabbt klättra i partiet? – Dem möjligheterna finns, absolut. Men som jag ser det ska man känna att man har ett förtroende inom partiet och att man står på samma värdegrund samt att det finns ett aktivt deltagande på våra interna möten. Detta brukar resultera i att man kan klättra och vara delaktig inom partiet.

Hur upplever du valsystemet och dess förutsägbarhet? – Jag har inga synpunkter faktiskt. Vi får ju dock hjälp av distriktsorganisationen vad gäller olika data och information men utöver det så tänker jag inte så mycket på det. Något som underlättar är att jag har en politisk sekreterare, vilket medför att jag får väldigt mycket information under valrörelsen och inför valet om hur mycket ligger till.

Ni vann ett mandat i kommunvalet 2018, varför gjorde ni det? – Det vet man egentligen aldrig. Men det jag hoppas på är att invånarna i Lunds kommun inser att vi har stått fast vid de frågor vi tror på. Att vi har stått fast vid att hela Lunds kommun ska leva, att vi har kvar bra skola och omsorg i de mindre tätorterna osv. Sedan tror jag också vi har visat vi inte bara behöver ha allt i kommunal regi eller i privat regi, utan att det finns en valmöjlighet. Det har vi stått för länge.

Var anser du att partiet lägger sitt policyfokus? – I coronatider blir det väldigt mycket fokus på vård och omsorg. Men sedan är det miljöfrågor och det är ett väldigt brett område. Därtill är näringslivsfrågorna väldigt viktiga. Vi måste hjälpa de små och medelstora företagen att lyckas och att utvecklas.

Har era policyfrågor fått konsekvenser för ert koalitionsarbete? – Nej det tycker jag inte. Vi har ett gott samarbete inom Lundakvintetten. Vi har ju inte en egen majoritet men jag känner att vi har en öppen dialog med alla koalitionspartier. Vi går igenom alla gemensamma ärenden och kommer fram till en gemensamma ståndpunkt. Är vi inte överens så deklarerar vi det tydligt och står för det. Vi har så otroligt mycket tillit och förtroende för varandra så att vi alltid berättar vad vi tycker och tänker.

Hur ser samarbetet ut med oppositionspartierna? – Jag tycker det är ett gott samarbetsklimat mellan alla partierna förutom SD. Som exempel när vi gick ut till näringslivet nu gällande strategin för Corona så gjorde man det tillsammans, alla partier. Det är styrka tycker jag.

Tycker du att era policyfrågor som ni arbetat med har en historisk koppling till vad man gjort tidigare? – Ja det tycker jag. Vill håller en rak linje i Centerpartiet. Tillgängligheten och valfriheten i Lunds kommun är något som vi alltid har jobbat för samt att hela kommunen ska utvecklas.

För att driva koalitionens viktigaste frågor, är ett samarbete med oppositionen viktigt? – Ja, det är det. I budgeten för mandatperioden har vi ett samarbete med miljöpartiet i tre nämnder. Sedan så har vi ett samarbete med Miljöpartiet gällande ett naturreservat. Det är något som vi kommit överens om i tre nämnder och då även kopplat till budgeten. En annan fråga som vi jobbar mycket med är trafiken i Södra Sandby och där gick vi ihop med Socialdemokraterna, så det finns frågor där vi arbetar aktivt med oppositionen.

Vad är dina personliga mål inom partiet? – Det är naturligtvis att vi ska få fler mandat till nästa val och på så sätt kunna bedriva mer centerpolitik och öka antalet aktivt förtroendevalda.

Ser du någon tidsdimension för dig inom partiet? – Nej, inte förens vi har fem mandat iaf.

Vad är den viktigaste egenskapen som partiordförande i partiet? – Att man lyssnar och ser till att alla pratar med varandra.

Ser du någon person som borde ta efter dig som partiordförande? – Det vill jag inte svara på. Vi har en handfull personer som jag tror skulle klara av uppdraget och bedriva arbetet.

Finns det någon samhällspolitisk händelse som har påverkat det politiska landskapet i Lund? – Just nu är det Corona, framförallt inom vård och omsorg. Det gör att andra frågor får stå tillbaka. Några kan tycka att det tar lång tid, men vi måste prioritera vad vi behöver göra just nu. Detta är en situation som jag aldrig varit med om tidigare. Varje kväll som exempel har jag ett telefonmöte med direktören för vård och omsorg och det är ju för att stämma av läget, behöver vi göra något mer osv.

Efter valet 2018, hur såg förhandlingarna ut med koalitionspartierna? – Det fanns ju diskussioner på alla håll och kanter. Det var bland annat Centerpartiet och Liberalerna som hade samtal på den rödgröna sidan och diskuterade hur ett samarbete skulle kunna se ut. På samma sätt hade vi ett samtal med Miljöpartiet. Men efter alla diskussioner hamnade vi i Lundakvintetten.

Anser du att partiet kompromissade vissa röster för att få inflytande över ett policyområde eller ämbete? – Nej, den utgången vi fick, var Centerpartiet nöjda med. Självklart hade vi gärna sett att vi hade haft både ordinarie och ersättare i samtliga nämnder och styrelser. Men som jag sa tidigare så är det att ge och ta. Det var en öppen dialog.

Vilken representationsstil använder du dig av? Förtoendemannaroll, väljardelegat eller partiombud? – Jag tycker man måste veta vilken inriktning som Centerpartiet har nationellt och regionalt. Sedan är det många frågor på den kommunala agendan som man inte kan relatera uppåt. Men det som är viktigt är att vi har en valplattform och den ska jag följa. Sedan finns det självklart händelser som gör att vi måste byta position men då är det viktigt att förmedla det till väljarna.

I vilken utsträckning anser du att partiet är professionaliserat? – Toppstyrda är vi inte. Många har en yrkeskarriär bakom sig och det leder till många ingångar och kunskaper. Jag som exempel har varit rektor och har tagit med mig många kompetenser. Så alla kompetenser är jätteviktiga. För alla professioner ger olika dimensioner och viktig ingredienser.

Centerpartiet, Liberalerna och Moderaterna gick alla till val på ett tryggt och tillgängligt Lund, upplever du skillnader i dessa policyfrågor när ni arbetar tillsammans? – När det kommer till trygghet så har vi jobbat mycket med det i Lunds kommun. Jag har uppfattningen att alla partier är överens om att arbeta för ett tryggt och tillgängligt Lund. Sedan uppstår såklart frågor om i vilken takt och på vilket sätt.

Finns det något policyområde som du vill att Centerpartiet ska jobba mer med? – Hela Lund ska leva. Vi upplever det fortfarande att de medborgarna i de östra delarna av Lund känner sig exkluderade och inte får ta del av den stora kakan som alla ska dela på.

Hur ser framtiden ut för Centerpartiet i Lund? – Jag hoppas att vi ska få ett mandat till och att vi har en politik som invånarna uppskattar.